

Nr 2 - 2012

SPOVEN

Nordöstra Skånes Fågelklubb

Spoven

årgång 36

Nordöstra Skånes Fågelklubb - En förening för fågelintresserade

Vi vill främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och fåglarnas livsmiljöer.

Vi vill sprida intresse för fåglar och fågelskydd hos allmänheten.

Verksamhetsområdet är Kristianstads och Bromöllas kommuner.

Vi arrangerar många exkursioner till intressanta fågellokaler, både nära och fjärran.

Vi anordnar trevliga innemöten med föredrag och bildvisningar om fåglar.

Vi erbjuder våra medlemmar lärorika och roliga studiecirkel.

Vi ger årligen ut fyra nummer av tidskriften Spoven.

Vi har kul när vi träffas. Kom med du också!

Vi organiserar och genomför ornitologiska undersökningar.

Vi föreslår och verkar för genomförandet av fågelskyddsprojekt och inventeringar.

Vi bistår myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.

Föreningen har över 500 medlemmar - du är också välkommen!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro 1 64 24 - 4 så får du också vår tidskrift SPOVEN i brevlådan! Medlemsavgiften 2012 är 100 kr. Medlem under 25 år/familjemedlem 20 kr.

Hjälp oss i fågelskyddsarbetet!

Nordöstra Skånes Fågelklubb

(medlemsfrågor och adressändringar)

c/o Christer Ahlquist, Södergatan 10 B,
291 53 Kristianstad. 044 - 21 15 40

christer.ahlquist@bredband.net

www.spoven.com

Organisations nummer: 802430-9349

Tidskriften SPOVEN (4 nummer per år)

Ansvarig utgivare Hans Cronert

Redaktion Patrick Tollgren Lazarov
Emil Andersson
Elin Wetterlöf

Bildredaktör Sven Birkedal

Tryck GL-Tryck

2012 - Årgång 36 ISSN 1103-0917

Innehåll

<i>Ordförande sjunger ut</i>	4	
<i>Skärgårdsinventering 2011</i>	5	
<i>Aktuellt i fågelmarkerna</i>	13	
<i>Fångad i flykten</i>	16	
<i>Erik Schönbecks donation</i>	19	
	20	<i>Havsörn dödad av vindkraftverk</i>
	21	<i>Atlasinventeringen del VII</i>
	42	<i>Fiskgjusarna vid Karpalund</i>
	43	<i>Tranorna vid Pulken</i>
<i>Fågelskådningens dag</i>	45	
<i>Exkursionsreferat</i>	46	
<i>Teknikhörnan</i>	50	
<i>Ringen slöts på vattentornet</i>	52	
<i>Program</i>	53	

Omslag fram: Ropande trana inför landningen vid Pulken
Omslag bak: Pulken gästas av många våtmarksfåglar. På bilden syns tranor, gravänder och vit stork.
foto: Hans Cronert
Omslag insida och Innehåll
foto: Patrick Tollgren Lazarov

Ordförande sjunger ut!

Etableringen av naturum och därmed marknadsföringen av Vattenriket har blivit en formidabel succé. Med olika undersökningar försöker man beräkna de positiva effekterna för Kristianstad kommun, såväl i ekonomiska som andra termer. Utan att ta ställning till olika hypoteser i denna fråga kan man utan vidare konstatera att naturum och dess verksamhet har positiva återverkningar för kommunen som helhet. Tranorna i Pulken kan nämnas som ett exempel som drar många besökare från södra Sverige och Danmark och därmed intäkter till kommunen.

När beslut om naturum togs var kanske inte den löpande finansieringen av verksamheten i alla stycken klar. Dessutom påverkas denna helt naturligt av pågående budgetprocesser i konkurrens med andra krav i den offentliga verksamheten.

Bland annat detta har föranlett ett initiativ att bilda en vänförening med arbetsnamnet ”Vattenrikets Vänner”. Fågelklubben ingår som medlem i denna. Avsikten med denna förening är inte att överta någon verksamhet från befintliga ideella föreningar. Föreningens viktigaste syfte kommer enligt min uppfattning vara att söka olika möjligheter att finansiera eller medfinansiera vissa projekt inom Vattenriket. Det handlar då om att påverka företag, organisationer och enskilda att inse värdet av verksamheten i Vattenriket. Detta innebär då förhoppningsvis att projekt kan finansieras med lite mer muskler än vi i de ideella föreningarna kan åstadkomma. Jag hoppas då att den nystartade vänföreningen kommer att ha framgång i sin verksamhet.

Trevlig läsning

foto: Fredrik Rydhagen

Nils Waldemarsson
ORDFÖRANDE

Inventering av häckfåglar i nordöstra Skånes skärgård under 2011

av Nils Waldemarsson

Projektet "Naturvårdsåtgärder i den nordostskånska skärgården" pågick under 2006-2009. Fågelklubben och Fågelstationen har under 2010 och 2011 fortsatt i egen regi med samma åtgärder som vidtogs under projekttiden.

Åtgärderna redovisas i stort i texten nedan. På öarna Saltholmen och Trueskär, har liksom tidigare under projektets löptid riktad häckfågelinventering genomförts.

Öarna Saltholmen och Trueskär har liksom under projekttiden betats av får. På Trueskär med 8 tackor och på Saltholmen med 14 tackor under maj till september. Till följd av en ovanligt regnrik sommar har tillgången på bete till skillnad från 2010 varit mycket god. Detta innebär att en del oönskad högrötsvegetation inte blivit nedbetad. På obetade öar har naturligtvis igenväxningen accelererat under 2011.

Resultat och kommentarer artvis för Saltholmen och Trueskär

Inventeringen genomfördes 2011-04-30 av undertecknad och tre andra fågelklubbsmedlemmar som boräkning. Resultatet bedöms vara tillförlitligt då det genomfördes under goda yttre omständigheter. Tyvärr visade det sig att en stor del av bona på Saltholmen var spolierade och rövade av räv. Räv har funnits framförallt på Kalvaholm under flera år. Den förhoppning som fanns att räven skulle utnyttja isvintern till att lämna holmarna kom tyvärr på skam. I stället skulle det visa sig att fler rävar vandrat ut till holmarna och att även

Foto: Hans Cronert

Vår vid Östra Hammaren

föryngring hade skett. Vid räkningen hade räven av spåren att döma helt nyligen simmat över sundet från Kalvaholm till Saltholmen. Förutom rövade bon hittades ett stort antal kadaver av särskilt gråtrut, en del nedgrävda, som räven nyligen tagit. Dessbättre hade inte rävarna besökt Trueskär vid räkningen och troligtvis ej heller under resten av häckningsperioden. Antalet par inom parentes avser motsvarande inventering 2010.

Knölsvan: Saltholmen 1 par (1 par), Trueskär 1 par (1 par). Här blev det en repris på resultatet från 2010 och 2009. Numera häckar endast 1 par på respektive ö. Den minskande trenden torde vara densamma i övriga skärgårdsområdet. Dessutom ses få ungar.

Grågås: Saltholmen 0 par (0 par), Trueskär 5 par (0 par). Att grågåsen uteblivit

helt på Saltholmen kan förutom rävens härjningar säkert tillskrivas det betestryck som numera finns på ön. Eftersom grågåsen föredrar att gömma sitt bo i vegetation så har det betydelse att det på Trueskär finns mer möjligheter att gömma bobalen.

Kanadagås: Saltholmen 0 par (0 par), Trueskär 2 par (0 par). Den långsiktiga trenden för kanadagås i området har varit klart vikande över en tjuugoårsperiod. Dock återkom arten med 2 bon på Trueskär.

Vitkindad gås: Saltholmen 57 par (68 par), Trueskär 24 par (7 par). Av de 57 bona på Saltholmen var vid räkningstillfället enbart 8 intakta. Övriga var rövade och förstörda. Trots omläggningar påverkar detta naturligtvis detta reproduktionen negativt för hela skärgårdsområdet. Ökningen på Trueskär får till skillnad från 2010 tillskrivas frånvaron av räv.

Foto: Sven Birkedal

Nykläckta grågäss på Rakö

Snatterand: Trueskär 1 par (0 par). För första gången kunde vi beslå snatterand med bofynd. Arten har ökat över åren och från att ha varit en sällsynthet blivit en relativt vanlig andfågel i skärgården.

Gräsand: Saltholmen 2 par (0 par), Trueskär 4 par (1 par). Arten visade åter normala antal bon. Det låga antalet bon 2010 berodde möjligen på den sena våren då gräsänderna inte hunnit gå till häckning.

Ejder: Saltholmen 37 par (42 par), Trueskär 61 par (26 par). Ejdern var om möjligt ännu mer drabbade av förstörda bon på Trueskär. Endast 4 intakta bon hittades. Däremot kändes resultatet på Trueskär väldigt positivt. Totalt 98 bon innebär att den nedgång som började under 2008 för dessa båda holmar bröts. Förmodligen hade vi haft ytterligare några bon om Saltholmen varit opåverkad av räv.

Ejderhona på promenad på Rakö

Foto: Sven Birkedal

Strandskata: Saltholmen 2 par (1 par), Trueskär 0 par (1 par). Fördelning av strandskatepar förefaller vara lite annorlunda i år. Strandskatepar har för övrigt noterats på andra än projektholmarna. Den återkomst som noterats från 2007 och framåt håller i sig.

Gråtrut: Saltholmen 70 par (122 par), Trueskär 216 par (127 par). Några röva-de gråtrutbon hittades inte på Saltholmen men väl hela 17 döda gråtrutar, huvuddelen ihjälbitna och några halvt nedgrävda för framtida behov. Nedgången på Saltholmen kompenseras dock väl av den kraftiga ökningen på Trueskär. Utöver de rävdödade gråtrutarna har inget högre antal döda trutar hittats under sommaren. Dock hittades sent på sommaren flera döda ungfåglar på Trueskär.

Havstrut: Saltholmen 3 par (4 par), Trueskär 9 par (4 par). Åter var antalet havstrutar normalt på Trueskär efter en förmodat tillfällig nedgång under 2010. Populationen förefaller att vara stabil.

Skräntärna: Trueskär 1 par (1 par). Liksom under hösten 2009 gjordes insatser för att frilägga och rensa en liten strandremsa på Trueskär under hösten 2010. Allt i syfte att skapa en liten biotop lämplig för skräntärnehäckning. Och se denna gång var skräntärneparet inte så svårflörtade som föregående år då de först på tredje häckningsförsöket la sig på rätt plats. Nu la de sina 3 ägg rätt från början, ruvade, kläckte, matade, försvarade och fick 3 ungar flygga helt enligt plan. Ny kompletterande röjning har gjorts under september 2011. Kan vi hoppas på att det rent av blir mer än ett par under 2012?

Övriga områden

I denna del av rapporten redovisas endast arter där det föreligger hyggligt säkra uppgifter eller uppskattningar.

Vitkindad gås: Totalt ~150 par (~150 par). Trots avsaknad av rapporter från de östra delarna av skärgården bedöms antalet häckande vitkindade gäss i stort vara oförändrat. Att arten inte ökar får tillskrivas betydande predation av räv och trut. Flera omläggningar är dock legio och små ungar ses långt ut på sommaren.

Foto: Sven Birrkedal

Vitkindad gås

Svärta: 0 par! (3 par). För första gången sen mer noggrant eftersök efter arten påbörjades under häckningstid saknas observationer helt av svärta. Detta är mycket anmärkningsvärt. Arten beslogs med konstaterad häckning under 2010 då en hona med 6 nykläckta ungar sågs vid Lägerholmen. Då området har kontrollerats av flera observatörer under hela sommaren så har rimligen inte några fåglar missats. Arten kräver ytterligare skärpt uppmärksamhet under kommande år

Storskarv: 574 par (670 par). Den nedgång som skett allmänt i skarvpopulationerna i Östersjön nådde oss under 2010, om än tämligen blygsamt. Minskningen accelererade under 2011. 574 bon (655 bon) räknas in på Lägerholmen 19/5. Den koloni som etablerades på Södra Enhyllan 2007 och som under 2010 innehöll cirka 15 aktiva bon stod övergiven. Den totala minskningen hamnar då på cirka 100 par.

Kärrensnäppa: 1-2 par (2 par). Som mest sågs ett par och en troligen ensam hane den 27/4 vid kustens sista häckningsplats för arten vid Vannebergaholmen. Det är tyvärr en viss nedgång sen föregående år då åtminstone 2 par noterades i området.

Roskarl: 1 par? (1-2 par). Endast ett fynd från häckningstid och i lämplig biotop föreligger, nämligen 1 ex från Tosteberga ängar 29/5. Det ser alltså mycket dystert ut för arten som skånsk häckfågel. Tidigare år har roskarlen rapporterats både i par och från flera lokaler vid kusten.

Skrattmåsa: > 500 par (> 400 par). Lite fler skrattmåsar än under 2010 gick till häckning på Bodaskäret i inloppet till Tosteberga bodar detta år. Inledningsvis utvecklades kolonin liksom de samhällande kentska tärnorna väl. Kullarna kläcktes och ungarna började att växa till. Men sen slog minkplågan till. 300 till 400 ungar låg ihjälbitna i kolonin i slutet av juni. De överlevande ungarna trängdes och sökte skydd i strandvegetationen. Som lök på laxen hade en eller två havstrutar specialiserat sig på att predera i kolonin och svarade ensamma för betydande förluster för skrattmåsar. Visst blev en del skrattmåsunger flygga men sammanfattningsvis

Skramtmåskoloni vid Tosteberga bodar.

var resultatet i det närmaste katastrofalt. Situationen får inte upprepas kommande år. Predatoreorna måste tas bort. Minkfållorna fungerar inte särskilt väl när det finns gott om levande byte dvs mås- och tärnningar. Kolonin är mycket viktig både för skramtmåsaerna själva som för den kentska tärnkolonin som finns här. En begränsad etablering skedde utanför själva skärgårdsområdet i Äspet under 2010. Detta upprepades under 2011 och högst 10 par häckade här. Några ungar sågs till i den lilla kolonin

Silltrut: 8-10 par (6 par). Under artens, rasen fuscus, glansdagar omkring 1980 häckade i den nordostskånska skärgården cirka 670 par. Sedan dess har tillbakagången varit omfattande och idag hänger den skånska populationen på en skör tråd. Under 2011 sågs 2 par på Gruarna, Edenyds skärgård, och 6 till 8 par på Änghol-

marna, en sammanfattande benämning på holmarna utanför Landön. Totalt alltså 8 till 10 par. Denna lilla rest har dock lyckats hålla denna numerär under de senaste åren. Det finns däremot ett ökat antal observationer av den expansiva västligare rasen intermedius. Dock har ännu inga häckningar eller samhäckningar med fuscus observerats här.

Skränträna: 4 par (4 par). Läget i stort för skränträna kan beskrivas som oförändrat. Utöver det som tidigare redovisats kring häckningen på Trueskär inträffade följande på Gruarna, Edenyd 2 par som fick ut 4 flygga ungar och Rustningsskär, Tosteberga 1 par som kläckte ut 1 unge efter omläggning. Det är inte bekräftat om denna blev flygg. Totalt kom troligtvis minst 8 ungar på vingarna, vilket får anses vara ett gott häckningsresultat.

Kentsk tärna: ~100 par (120-130 par). Inledningsvis såg det bra ut för de kentska tärnorna på sin enda skånska häckningsplats på Bodaskäret i Tosteberga hamn. Cirka 100 par lyckades till sin huvuddel kläcka ut sina äggkullar. Men sen slog flera olika predatorer till i den månghövdade skrattmåskolonin i vars skydd de kentska tärnorna häckar sen många år. Den värsta förövaren var mink. Konsekvenserna för skrattmåsaarna finns beskriven ovan. Som om detta inte vore nog prederade särskilt ett havstrutpar häftigt i kolonin. Tyvärr blev resultatet, förutom att skrattmåsaarna fick ett uselt häckningsresultat, att endast 10 ungar av de kentska tärnorna blev flygfärdiga. Om det inte går att komma tillrätta med detta stora problem torde skrattmåskolonin vara ett minne blott och därmed också den enda häckningen av kentsk tärna i Skåne.

Fisktärna: 31 par (28 par). Ännu ett år med goda häckningsantal av fisktärnorna Tyngdpunkten ligger som framgår av tabellen i Tostebergaområdet. Bedömningen är att fisktärnorna lyckades relativt väl med sin häckning.

Silvertärna: 35 par (34 par). Även antalet häckande par silvertärna prickar i princip föregående års resultat. Detta år var silvertärnorna mer utspridda än 2010 då de flesta häckade vid Edenryd. Även för silvertärnorna var häckningsresultatet hyggligt.

Småtärna: 16 par (7 par). En klar förbättring i förhållande till de närmast föregående åren noterades. Det kan dock kännas oroande att allt hänger på en häckningslokal, Terraholmen. Här är det viktigt att staketet som hindrar kreaturen från att gå ut på holmen hålls i skick och att inga förödande attacker av predatorer inträffar. Dock verkar det att fungerat väl detta år med relativt god reproduktion. Dessutom sågs åtminstone 1 par tämligen permanent vid Äspet, Åhus.

Skärpiplärka: 0 par (0 par). Som konstaterats tidigare i den årliga rapporten under de senaste åren har skärpiplärkan utgått som häckfågel. Under 2011 observerades inte ens rastande fåglar i skärgårdsområdet under våren vilket åtminstone förkommit under de närmast föregående åren.

Silvertärna vid Östra Hammaren

Foto Hand Cronert

Övrigt

Vid boräkningen den 30/4 hittades ett stort antal döda fåglar på Saltholmen. Orsaken till detta var den predation av huvudsakligen räv som beskrivs i avsnittet ovan. Däremot hittades få döda fåglar på den av predatorer opåverkade Trueskär, endast 1 ejder och 2 gråtrut. Däremot förefaller ungdödligheten hos gråtrutarna varit något större än vanligt då relativt många, mer än 10, kadaver hittats på flera öar vid besök under sommaren.

Från andra områden i Östersjön rapporteras om stora nedgångar i ejderförekomsten. Inledningsvis fanns mycket få ejderkullar i området. Detta bättrade sig dock betydligt efterhand. Troligen drabbades inte enbart ejdrarna på Saltholmen av predation utan många ådor tvingades lägga om. Riktigt anmärkningsvärt sena fynd av ejderkullar noterades, t ex sågs 26/7 en åda med veckogammal unge.

Problemet med räv på öarna har beskrivits tidigare år i motsvarande rapport. Det fanns som ovan beskrivits en viss förhoppning om att den räv/rävar som fanns på Kalvaholm skulle ta tillfället i akt och lämna ön under den kraftiga isvintern 2010/2011. Så skedde dock inte. I stället fick den förmodat stationära honan herrbesök och en föryngring var ett faktum. 2 rävar har skjutits under året, därav en årsunge, på Kalvaholm. Tyvärr finns räv kvar på ön bekräftat vid kontroll under oktober. Vad som händer när räv förkommer i ett så här begränsat område visar med tydlighet boräkningen på Saltholmen den 30/4. Tyvärr har mink

också observerats på Saltholmen. Mink har tidigare varit sällsynt i dessa delar av skärgården.

En problematik som accelererat under 2011 är den mink- och trutpredation som beskrivits ovan i skrattnås- och tärnkolonin vid Tosteberga bodar. Om man inte kan komma till rätta med denna kommer en av de viktigaste häckningsplatserna för skrattnås och därmed också Skånes enda häckning av kentsk tärna att försvinna. Minken måste bekämpas med alla tillgängliga möjligheter. Därutöver måste om samma havstrutpar återkommer och rövar i kolonin skydds jakt verkställas. Därför tvingas vi hos länsstyrelsen särskilt begära detta.

Nedre Helgeåns Fågelstation har genom Patrik Olofsson tidigare tillskrivit länsstyrelsen kring problemen med botrampande kreatur på Terraholmen. Några av myndigheter initierade åtgärder har inte skett, däremot fortsatte Patrik med stängsla in holmen. Till skillnad från föregående år så förekom här under 2011 så vitt känt inte några rävbesök och häckningsresultaten för tärnorna var som ovan beskrivits goda.

Nils Waldemarsson

Tabell: Antal häckande par tärnor i den nordostskånska skärgården 2011. Observationerna är gjorda under maj, senare skedde vissa omflyttningar och omläggningar.

Lokal	Art	Antal
Edenryd	Silvertärna	8
Gruarna	Fisktärna	6
	Silvertärna	10
	Skräntärna	2
Rustningsskäret	Fisktärna	10
	Silvertärna	5
	Skräntärna	1
Åldermansskäret	Småtärna	2
	Silvertärna	1
Öster Bodarna	Fisktärna	10-tal
Trueskär	Skräntärna	1
Terraholmen	Fisktärna	5
	Silvertärna	11
	Småtärna	13
Totalt	Skräntärna	4
	Silvertärna	35
	Fisktärna	31
	Småtärna	15

Foto: Sven Birkeådal

Skräntärna

Aktuellt i fågelmarkerna

Rapporterade fåglar 1 februari – 30 april

av Ulf Sjölin och Ulrika Tollgren

De flesta fynden är hämtade från ”rapportsystemet för fåglar” på Svalan <http://www.artportalen.se/birds/> Det finns fler observationer att finna på <http://www.spoven.com/> under menyn Aktuella Obsar. Du kan själv lägga in dina iakttagelser och på så sätt bidra till flödet av rapporter. Alla obsar är inrapporterade inom föreningens område. Ha i åtanke att alla observationerna ännu inte är granskade av RK (Raritets Kommittén).

För alla dem som uppskattar ugglelyssning under stjärnklara vårvinternätter har den gångna perioden varit ett eldorado. För ugglorna har det säkert varit betydligt kämpigare då det ryktats att den förväntade gnagarkraschen inträffat, såsom det brukar bli efter ett lämmelår.

Tranorna i Pulken fortsätter att slå nya rekord och tack vara att lite kyligare luft bromsade upp dem i flytten norrut, så fick vi njuta av en nästan 7 000-hövddad trankör. Fågelklubben var på plats för att räkna och visa tranor under ca 3 veckors tid och 14 olika ringmärkta tranor avlästes. Med hjälp av Härnestads byalag sköttes parkeringen utmärkt när tranintresserade i tusental vallfärdade dit som aldrig förr. Efter att merparten av tranorna och besökarna dragit vidare så fick Pulken besök av ett par ägretthägrar.

Under våren har flera rekordtidiga fynd gjorts. En brushane rastade vid Sjögård redan den 26/2 och den 22/3 kom ”vår” sändarmärkta bruna kärrhökshanne hem till Karpalundsdammarna. Fenologirekord sattes även då en skrântärna besökte Äspet den 26/3 och den 22/4 upptäcktes en tidig ängshökshanne i Olseröd.

foto: Linda Niklasson

2 Ägretthägrar på besök vid Pulken, här tillsammans med en gråhäger, en vit stork och en kråka.

Sammanställning av observationer under perioden 1 feb – 30 apr:

Art	Plats och datum	Antal individer
Mindre sångsvan	Köpinge ängar 10/3	2
	Håslövs ängar 11/3	28
	Åby ängar 15/4	1
Stripgås	Åhus hamn 11/2	1
Nilgås	Isternäset 29/4	6
Svarthalsad dopping	Juleboda 8/4	1
Ägretthäger	Pulken 10/4-30/4	1-2
Brun glada	Maglehem 4/4	1
Brun kärrohök	Karpalundsdammarna 22/3	1
Ängshök	Olseröd 22/4	1
Småfläckig sumphöna	Viby äng 24/4	1
Trana	Pulken 26/3	6 890
Spovsnäppa	Äspet 30/4	1
Brushane	Sjögård 26/2	1
Dvärgbeckasin	Håslövs ängar 5/4	1
	Pulken 5/4	1
	Viby äng 14/4-24/4	2-4
	Vinnö ängar 14/4-16/4	1-4
	Yngsjö 19/4	1
Skräntärna	Äspet 26/3	1
Medelhavstrut	Åhus hamn 22/2	1

foto: Greger Flyckt

Päruggla

foto: Hans Cronert

Sparvuggla

foto: Hans Cronert

Jorduggla

Art	Plats och datum	Antal individer
Sparvuggla ¹	Filkesboda 2/3	2
	Ekestad 3/3	2
	Södra myrgylet 24/3	2
Jorduggla ²	Yngsjö kapell 10/2	3
	Östra hammaren 19/2	3
	Näsby fält 20/4	3
Pärluggla ³	Rörmossen 13/3	2
	Västervik 13/3	2
	Stora sandvik 13/3	2
	Raslången södra 23/3	3
	Telemasten Skärnsnäs 23/3	2
Ringtrast	Tosteberga ängar 14/4-15/4	1
	Olseröd 30/4	1
Brandkr.kungsfågel	Friseboda 19/4	1
	Juleboda 30/4	1
Skäggmes	Herculesdammarna 31/3-17/4	1-3
Bändelkorsnäbb	Balsberget 14/2	25
Lappspurv	Äspet 26/3	1
Snöspurv	Äspet 4/3-23/3	1-2
	Miklagård 11/3	5
	Håslövs ängar 22/3-23/3	1-3
	Gualöv 14/3	1

1. Enbart observationer mer än ett exemplar har tagits med. Enstaka spurvugglor finns rapporterade ifrån ytterligare 15 lokaler ifrån Tolebäcken i söder till Filkesboda i norr.

2. Endast observationer mer än ett exemplar.

3. Endast observationer mer än ett exemplar. Pärlugglor har under perioden rapportrats ifrån 15-20 olika lokaler.

Gårskräkningen

Art	14 jan	11 feb	17 mars
Sädgås	9 980	5 176	153
Spetsbergsgås	10	-	9
Bläsgås	204	25	2 377
Fjällgås	-	-	-
Grågås	4 927	5 828	2 623
Grå x Kanadagås	4	5	1
Kanadagås	8 145	2 471	80
Vitkindad gås	2 820	2	587
Totalsumma:	26 090	13 507	5 830

Ulf Sjölin & Ulrika Tollgren

Fångad i flykten

av Ulrika Tollgren

Fångad i flykten är ett återkommande inslag i Spoven. Det är en intervju med personer i vår förening där vi får reda på lite om dem och deras fågelintresse. Denna gång är turen kommen till Ulf Börjesson som tilldelades Nordöstra Skånes Fågelklubbs årliga pris 2011 för - ”För mycket betydelsefulla insatser i samband med tranmatningen vid Pulken”

– Vem är du, Ulf Börjesson?

Jag är lantbrukare i Härnestad och född på gården. Förr fick natur- och djurintresset större utrymme, men numera tar lantbruket nästan hela min tid. Pulken ingick i mina föräldrars ägor och vi har alltid haft djur där.

– Hur väcktes ditt stora engagemang för att vara med och arbeta för att minimera konflikterna med tranorna?

Förr var tranorna inte så många, men för ungefär 20 år sedan ökade de antal. Lantbrukarna var ju inte så glada över att få besök av de allt större flockarna. Så de skrämdes iväg från fälten och då flög de till nästa fält, där de skrämdes vidare till nästa fält. Då krävdes det en lösning på problemet och det bildades en trangrupp med LRF, några drabbade lantbrukare, naturskyddsföreningen, länsstyrelsen och Vattenriket. Först matades de på ett fält längs väg 118, men det blev riskabelt när nyfikna människor stannade längs vägen. Så då sökte man ett annat område och Pulken föll sig naturligt, eftersom de oftast flög dit och sov på nätterna. Pulken är ett reservat med speciella bestämmelser som begränsar matning, men eftersom jag ägde ett åkerskifte inom reservatet var det möjligt att använda det fältet till matning. Jag

fick frågan och var intresserad och har sedan dess skött tranmatningen.

– Tranmatningen sammanfaller med en hektisk tid i lantbruket, hur får du tiden att gå ihop?

Jag har en traktor som jag så tidigt på våren endast använder till tranmatningen. Annars skulle det ta minst lika lång tid att koppla om traktorn varje gång, som själva matningen tar.

– Jag vet att du har ett storkhägn också som du ansvarar för. Hur har det blivit så?

Det är storkprojektet som ansvarar för var det finns hägn. Jag var med och satte upp en plattform vid Pulken och det släpptes storkar som valde att bosätta sig vid Härnestadsbron. Jag ville gärna ha storkar vid Pulken och meddelade mitt intresse. Så visade det sig att ett hägn skulle flyttas och då stod valet mellan mig och en annan. Så just nu har jag ett hägn, men hur länge jag kommer att ansvara för det bestämmer storkprojektet. När tillräckligt många storkar etablerat sig i området behövs det inte längre här. I fjol samlades alla skånska storkungar ihop och släpptes samtidigt och det gjorde att de verkligen flyttade söderut, för de vill ju flytta tillsammans med andra storkar. Det var nog ett bra beslut.

Tranorna är normalt skygga och hela flocken lyfter när någon går ut på fältet. Dock är de helt orädda för Ulf när han sprider ut korn till dem med sin traktor. Och de flyttar sig bara en liten bit när han kommer körande.

– Hur upplever du att svenskarnas relation till naturen förändrats?

Allmänhetens intresse verkar ha ökat, inte minst för tranorna. Jag trodde att folk kanske skulle komma en gång, men det verkar som om besökarna kommer igen år efter år. Det har liksom blivit i vårtradition för många, precis som konstrundan. Kristianstadsbladets artiklar om tranorna, Vattenriket med naturum och Patrik Olofsson filmer och böcker har nog också bidragit till det ökade intresset i närområdet. Jag upplever inga problem med fler besökare. Endast en gång på 30 år har jag varit med om att någon glömt att stänga en grind.

– Ser du dig som skådare?

Nej, jag är naturintresserad. Jag driver ett konventionellt jordbruk, men jag försöker verkligen minska riskerna och arbetar med växtföljder. Jag försöker också välja grödor som lämpar sig för de här torra markerna.

– Vad använder du för utrustning när du skådar?

Ingen alls, jag har inte någon kikare.

– Hur ser din framtidsvision ut?

Att kunna leva utav nötköttsproduktionen vid Pulken var min vision, men det går inte utan jag måste även arbeta med annat såsom odling. Köttet från Pulken säljs som strandängskött på Maxi och trots att priset stått still i 5-6 år har de velat förhandla ner det. Utvecklingen går tyvärr mot allt större gårdar. När jag tog över gården på 80-talet fanns det 10-15 gårdar i området. Nu är det bara 3 kvar och av dem är det endast jag som har djur.

– Vilket smultronställe rekommenderar du Spovens läsare så här i försommartider?

Pulken!

På nästa sida hittar ni lite information om Ulfs favoritställe, Pulken...

Ulrika Tollgren

Ulfs rekommendation: Pulken

Pulken är en av drygt 20 besöksplatser i Vattenriket i Kristianstad. Sveriges Ornitologiska Förening (SOF) köpte 1991 upp delar av området med pengar från jubileumsfonden. Nu är området ett naturreservat med utemuseum.

Du hittar dit genom att köra väg 118 söder om Åhus. I höjd med Yngsjö svänger du västerut mot Everöd och efter någon km finns skylt och parkering på vänster hand. Från parkeringen går en markerad stig knappt 300 m fram till tornet. Tornet är anpassat för rullstolsburna och bil kan köras ända fram och där finns också toalett. Om du kommer med färdtjänst, ange Härnestadsvägen 155.

Pulken är en lättöverskådlig lokal som på senare år gjort sig känd för att tranor matas och rastar i tusental i månadsskiftet mars/april. Åtskilliga sorters vadare brukar noteras under vårsträcket t.ex. rödspov, svartsnäppa och gluttsnäppa. Men området besöks också av änder såsom kricka, årta och stjärtand. Något par storspov häckar inom området, där gulärta är en karaktärsart. Ofta drar någon brun kärrhök förbi.

För er som gillar nattsångarlyssning är området väl värt ett besök en försommarkväll, då man ibland kan hör någon vaktel eller småfläckig sumphöna. Om ni kör rundan runt Egeside och besöker Tolebäcken, Ängagårdsvägen och kärrfästorna finns chans på arter som gräshoppsångare, kärrsångare, nattsjärna och kornknarr.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Tornet är stort och rubust och helt anpassat för funktionsnedsatta. Man får en bra överblick över hela fältet med en tubkikare.

foto: Hans Cronert

Tranor som dansar

Erik Schönbecks donation

Erik Schönbeck ringmärkte under 65 år mer än 121 000 fåglar. Erik donerade strax före sin bortgång 2003 en ansevärd penningssumma till fågelklubben vars avkastning ska komma fågelforskningen till del.

Första utdelningen ur donationen skedde hösten 2005. Exempel på projekt som erhållit bidrag är:

- Ringmärkning och studier av kornknarr och småfläckig sumphöna
- Småfågelholkar i urban miljö
- Antipredatorburar till skydd för ängshökshäckningar.

Här följer ett sammandrag av donatorns vilja och statuterna för donationen:

Stiftelsens ändamål är att stödja vetenskapliga undersökningar av fågel-faunan inom Nordöstra Skånes Fågelklubbs område (Kristianstad och Bromölla kommun). Det föreligger dock ej hinder för att stödja jämförande undersökningar utanför fågelklubbens verksamhetsområde.

Exempel på sådana undersökningar är populationsundersökningar, sträck-räkningar, ringmärkning och liknande. Vidare kan fågelskyddsbefrämjande åtgärder och populationshöjande åtgärder som t ex uppsättning av holkar och plattformar vara lämpliga.

Stiftelsen bör även främja enskilda medlemmars kunskaper genom att stödja medlemmens deltagande i kurser, symposier eller andra fågelstationers verksamhet.

Stiftelsens medel är enbart avsedda för amatörornitologer.

För att erhålla medel krävs medlemskap i Nordöstra Skånes Fågelklubb. Det förutsätts att stipendietagaren redovisar sitt resultat på lämpligt sätt, exempelvis i fågelklubbens tidskrift.

Avkastningen från donationen utgörs för tillfället av 20 000 kr. Den eller de personer som genomför eller planerar något projekt som passar in enligt donatorns vilja kan ansöka om hela eller delar av summan senast den 31 augusti 2012.

Ansökan om medel, som bör innehålla en fullständig redogörelse för projektets intentioner, genomförande, mål och hur redovisning skall ske, insänds till:

Nordöstra Skånes Fågelklubb
C/o Nils Waldemarsson
Skånegatan 6
295 32 Bromölla

Vindkraftsdödad havsörn

Det är med sorg vi tillkännager att en havsörn dödats av ett vindkraftverk väster om Oppmannasjön. Vi hoppas att detta inte är en återkommande händelse.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Havsörn med ringnummer B156/N2301 finns inte längre i livet. Fågeln hittades i början av mars av närboende under det södra vindkraftverket i gruppen om tre verk väster om Oppmannasjön.

Vindkraftsverken ligger i det intensivt utnyttjade flygstråket som gässen som övernattar i Oppmannasjön använder på väg mot födosöksplatserna vid Håstad.

Örnarna, som följer gässen, frekventerar intensivt det aktuella området. Vindkraftsgruppen är nyetablerad och driftsattes för bara några månader sedan.

Örnen var kläckt 2009 på en sydsvensk lokal. Kvarlevorna är inskickade till SVA för analys.

Nils Waldemarsson

facebook Nordöstra Skånes Fågelklubb

Vi finns nu också på Facebook!

<http://www.facebook.com/NordostraSkanesFagelklubb>

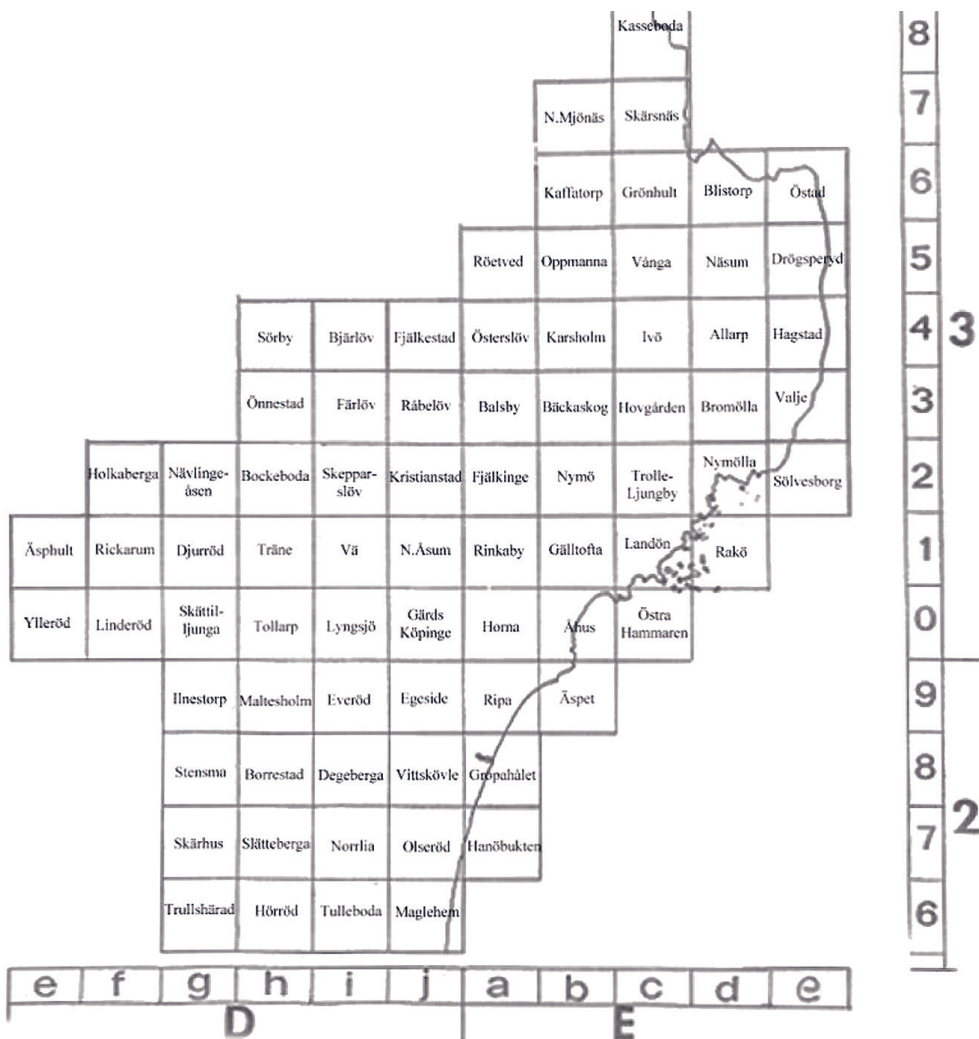
 Gilla

FÅGLARNAS UTBREDNING I KRISTIANSTAD OCH BROMÖLLA KOMMUNER, RESULTAT FRÅN SKÅNSK ATLASINVENTERING 2, 2004 – 2009

av Hans Cronert, Greger Flyckt och Ulf Jungbeck

Del VII Stare - Gulsparv

Atlasredovisningen fortsätter med resultaten från ytterligare ett antal fågelarter. Hittills är följande publicerat: Del I - SPOVEN nr 2 2010, Del II - SPOVEN nr 4 2010, Del III - SPOVEN nr 1 2011, Del IV - SPOVEN nr 2 2011, Del V – SPOVEN nr 4 2011, Del VI - SPOVEN nr 1 2012. Här presenteras de sista arterna, från stare till gulsparv.

Figur 1. Referenskartan med rutnamn.

Stare

Staren är knuten till mänskliga boningar och trivs tillsammans med kreatur av olika slag.

Den går gärna och plockar insekter och larver i betesmarkernas grässvål och i djurspillning. Som boplats utnyttjar den gärna holkar och håligheter under takpannor. Arten uppvisar samma förekomst vid båda inventeringsomgångarna och några trender kan inte urskiljas.

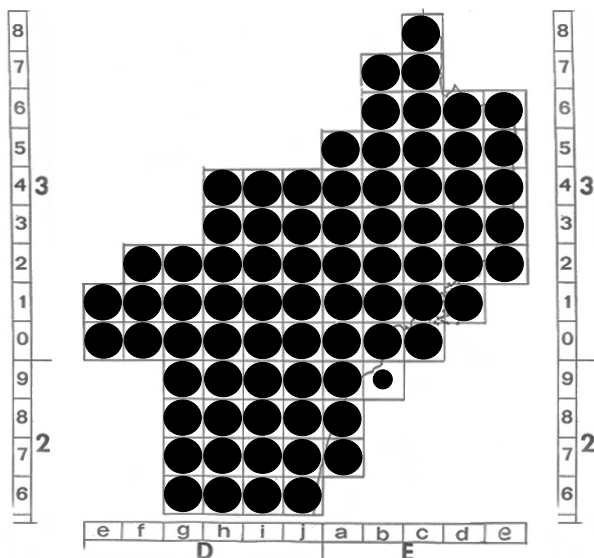
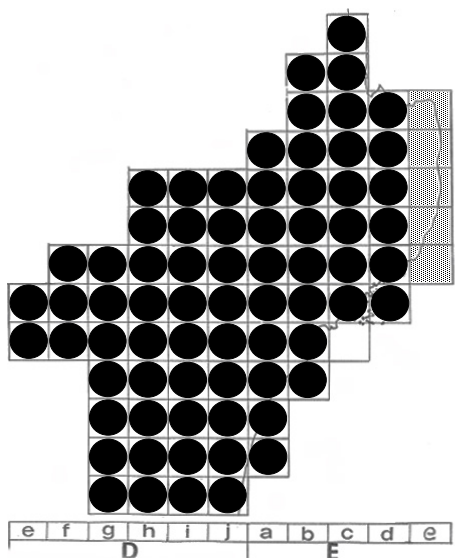
Nationellt har staren minskat mycket kraftig den senaste trettioårsperioden, mellan 50 och 80%. Minskningen har fortsatt i sen tid och den senaste tioårsperioden var tillbakagången 10-20%. Trots minskningen varit så kraftig och att vi med all säkerhet haft en minskning av antalet par även i vårt område, ger atlasinventeringen en falsk bild av trygghet. Arter som är spridda, relativt vanliga och lättinventerade kan minska kraftigt, men fortfarande finnas kvar i atlasrutorna med enstaka par och ge ”full utdelning”.

Atlas I - 1974-1983(85)

71 rutor av 72 (99%)
Säkra häckn.: 71(99%)
Troliga häckn.: 0(0%)
Möjliga häckn.: 0(0%)

Atlas II – 2004-2009

71 rutor av 72 (99%)
Säkra häckn.: 71(99%)
Troliga häckn.: 1(1%)
Möjliga häckn.: 0(0%)

Sommargylling

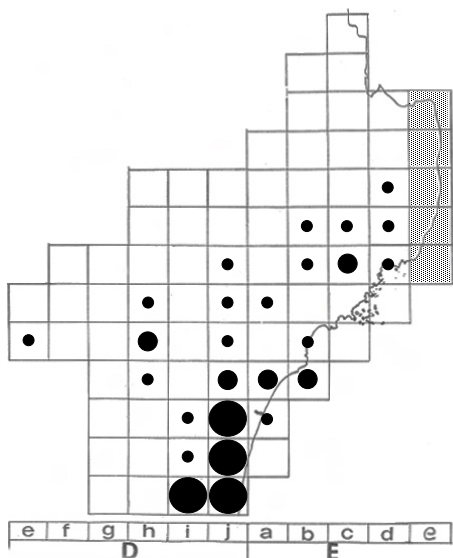
Sommargyllingen är en sydlig exklusivitet i vårt land. Hos oss hittar vi den framför allt i de södra delarna, på gränsen mot Ravlunda skjutfält och Drakamöllan i Simrishamns kommun. Regelmässigt har arten förekommit i Egesideområdet och ibland så långt norrut som i furet längs kusten norr om Åhus. Gyllingen är rödlistad.

Det går inte att urskilja några förändringar i förekomsten av sommargylling mellan atlasinventeringarna.

Sommargyllingen verkar föra en stabil tillvaro även nationellt och inga trender, vare sig långsiktiga eller kortsiktiga, har noterats.

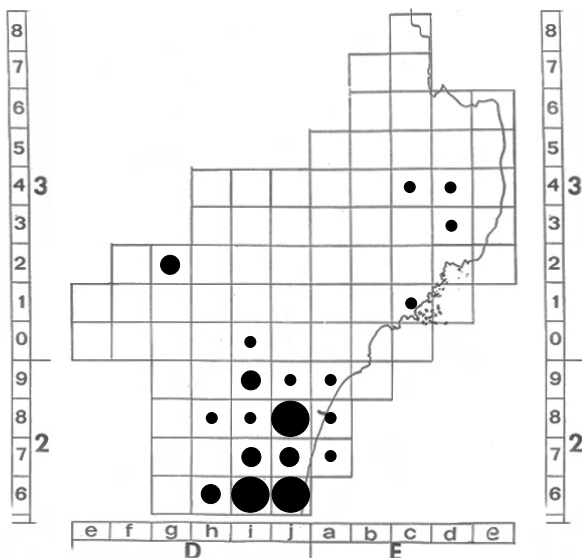
Atlas I - 1974-1983(85)

26 rutor av 72 (36%)
Säkra häckn.: 4(6%)
Troliga häckn.: 5(7%)
Möjliga häckn.: 17(24%)

Atlas II – 2004-2009

19 rutor av 72 (26%)
Säkra häckn.: 3(4%)
Troliga häckn.: 5(7%)
Möjliga häckn.: 11(15%)

Gråsparv

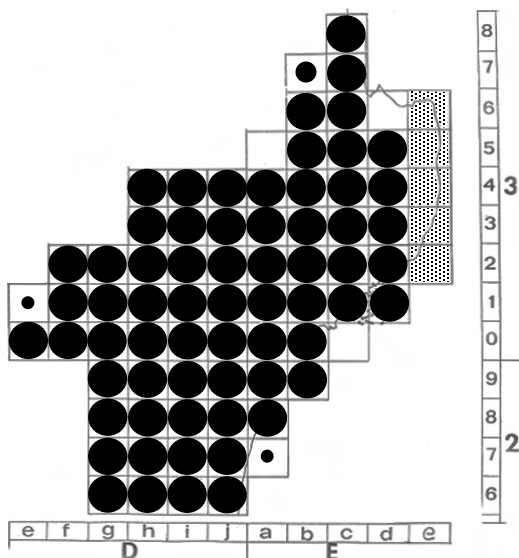
Gråsparven är starkt knuten till mänsklig bebyggelse och verksamheter. Numera hittar man den främst i stads- och villamiljöer kring tätorterna. Ibland finns den också i anslutning till större lantgårdar.

Gråsparven har gått tillbaka och andelen rutor med säker häckning har minskat från 93% till 79%. Kartan visar också att det vid senaste inventeringen fanns atlasrutor i skogsbygden som saknar gråsparv.

Nationellt har gråsparven minskat starkt under den senaste trettioårsperioden, med 50-80%. Minskningen fortsätter och bara under senaste tioårsperioden gick den tillbaka med 20-30%. Den stora tillbakagången, som skedde före atlasinventeringarna, anses bero på färre hästar och mindre spill av spannmål och ogräsfröer, både i bonde-landskapet och i städerna. Varför den fortsätter minska är mer oklart.

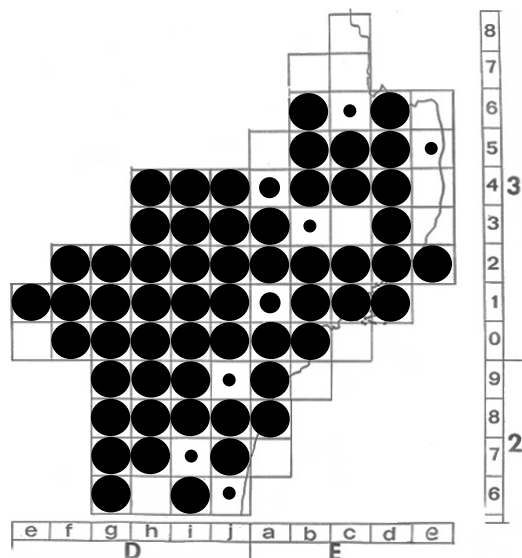
Atlas I - 1974-1983(85)

69 rutor av 72 (96%)
Säkra häckn.: 66(92%)
Troliga häckn.: 1(1%)
Möjliga häckn.: 2(3%)

Atlas II - 2004-2009

62 rutor av 72 (86%)
Säkra häckn.: 55(76%)
Troliga häckn.: 2(3%)
Möjliga häckn.: 5(7%)

Pilfink

Pilfinken är knuten till människan och finns i alla bebyggda miljöer, från stadens centrum ut till småbyar och gårdar på landet.

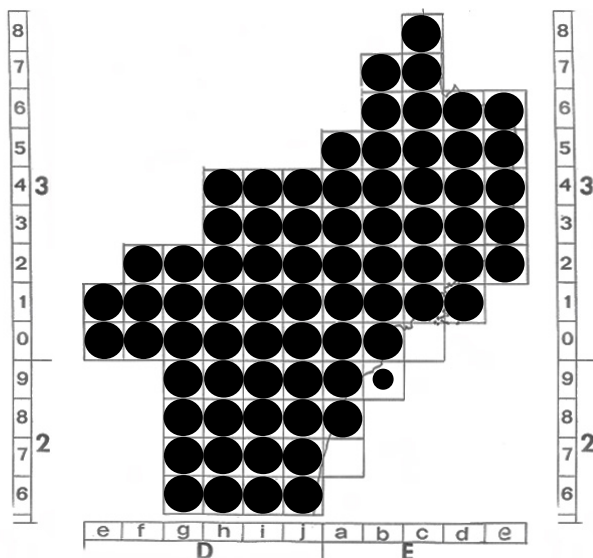
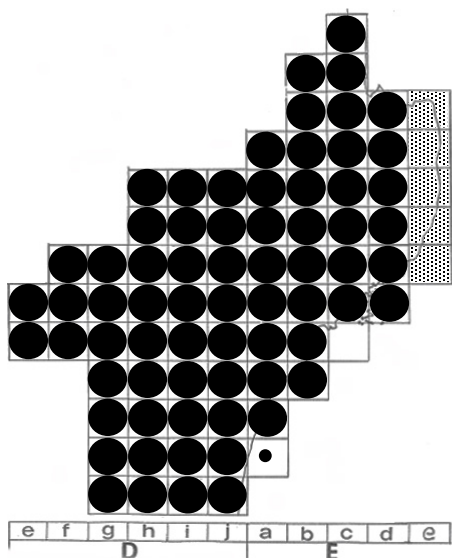
Då arten finns i praktiskt taget varenda atlasruta går det inte att uttala sig om några trender. Pilfinken har minskat långsiktigt, och minskningen fortsätter in i sen tid. Den långsiktiga trenden pekar på en minskning på 20-30%. Om bilden är likartad för de fåglar som lever mer i odlingslandskapet och i stadsmiljö är oklart. Gissningsvis bidrar förändringar i odlingsteknik och markanvändning i odlingslandskapet, liksom minskad förekomsten av fröspill och annat matnyttigt i stadsmiljön roll. Det har spekulerats i om den utplaning i minskningen under senare år som skett hos pilfinken och andra arter i samma miljö beror på att arterna hittat en ny jämviktspunkt i bestånden eller om ökad fågelmatning bidragit till minskad vinterdödighet.

Atlas I - 1974-1983(85)

71 rutor av 72 (99%)
 Säkra häckn.: 70(97%)
 Troliga häckn.: 0(0%)
 Möjliga häckn.: 1(1%)

Atlas II – 2004-2009

70 rutor av 72 (97%)
 Säkra häckn.: 69(96%)
 Troliga häckn.: 1(1%)
 Möjliga häckn.: 0(0%)

Bofink

Bofinken häckar i de flesta skogs- och trädgårdsmiljöer över hela vårt område och den tävlar med lövsångare om att vara Sveriges vanligaste häckfågel.

Inte oväntat fanns den med säker eller trolig häckning i nära nog samtliga rutor vid båda inventeringarna.

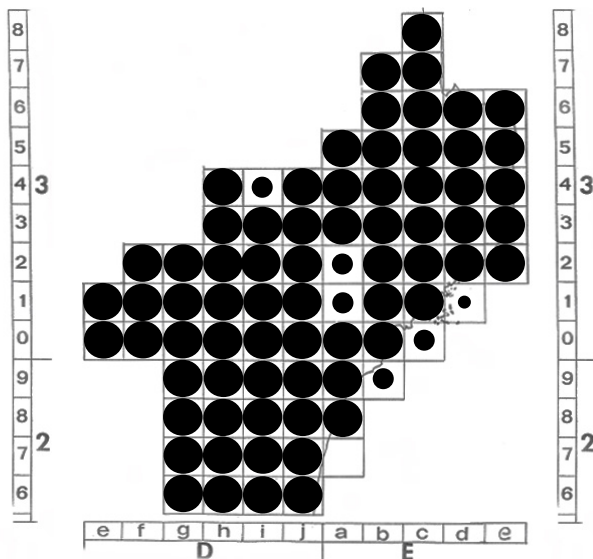
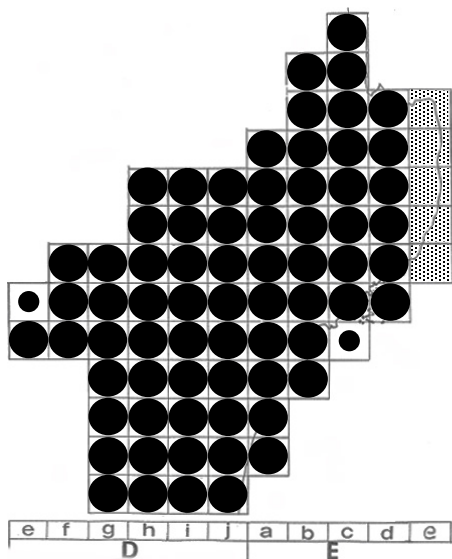
Nationellt har den bofinken ökat något, 10-20%, den senaste tioårsperioden. Någon förklaring till ökningen har inte presenterats.

Atlas I - 1974-1983(85)

72 rutor av 72 (100%)
 Säkra häckn.: 70(97%)
 Troliga häckn.: 2(3%)
 Möjliga häckn.: 0(0%)

Atlas II – 2004-2009

71 rutor av 72 (99%)
 Säkra häckn.: 65(90%)
 Troliga häckn.: 5(7%)
 Möjliga häckn.: 1(1%)

Hämpling

Hämplingen finns i buskmiljöer, både i buskrika beteshagar i odlingslandskapet och villaträdgårdar, gärna med vintergrönt inslag.

Hämplingen har gått tillbaka i vårt område och andelen rutor med säkra och troliga häckningar har sjunkit från 95 till 85%.

Nationellt har hämplingen minskat mycket kraftigt under senaste trettioårsperioden, 50-80%. Minskningen har fortsatt och bara under senaste tioårsperioden har den gått tillbaka 30-50%.

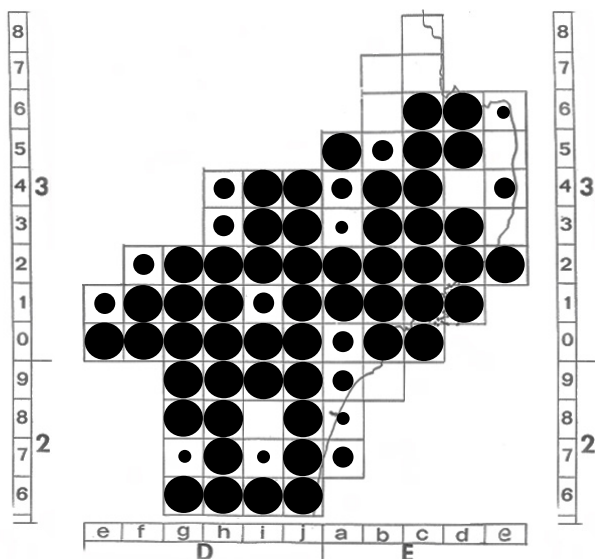
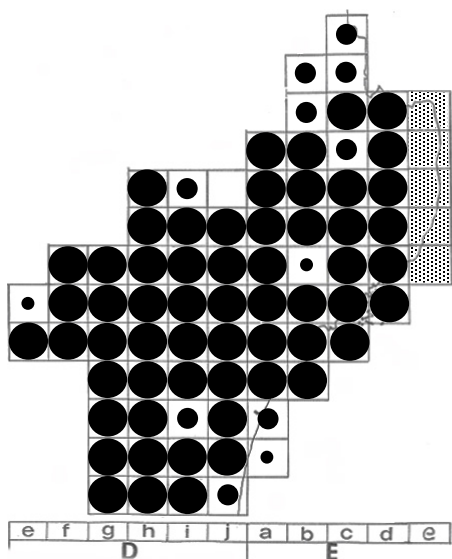
Förändringar inom odlingslandskapet med mindre obrukade åkrar (trädor), större åkerfält med ensartade grödor, mer höstsådd (som resulterar i färre fält med spill kvar över vintern), mindre kantzoner och möjligheter för ogräs samverkar negativt för många frötande arter.

Atlas I - 1974-1983(85)

71 rutor av 72 (99%)
Säkra häckn.: 59(82%)
Troliga häckn.: 9(13%)
Möjliga häckn.: 3(4%)

Atlas II – 2004-2009

65 rutor av 72 (90%)
Säkra häckn.: 51(71%)
Troliga häckn.: 10(14%)
Möjliga häckn.: 4(6%)

Steglits

Steglitsen tillhör det öppna odlingslandskapet, men finns också i andra busk- och ogräsfrörrika områden.

Arten har blivit mycket vanligare i vårt område. Andelen rutor med säker eller trolig häckning har ökat från 46% till 75%. Atlaskartorna visar också tydligt hur arten spridit sig från den typiska slättbygden ut i mellanbygd och skogsbygd.

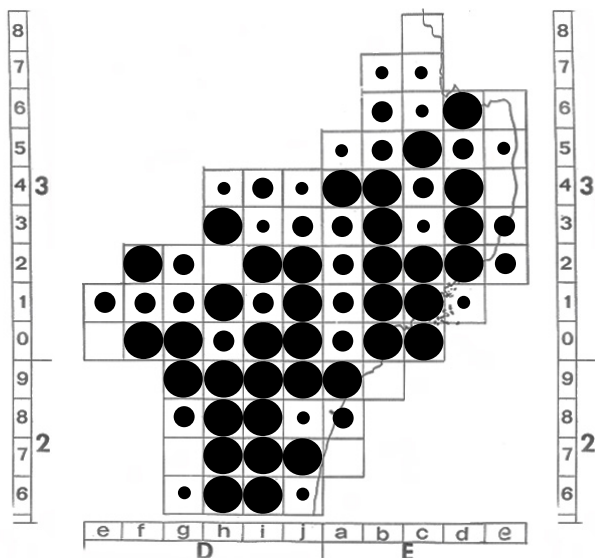
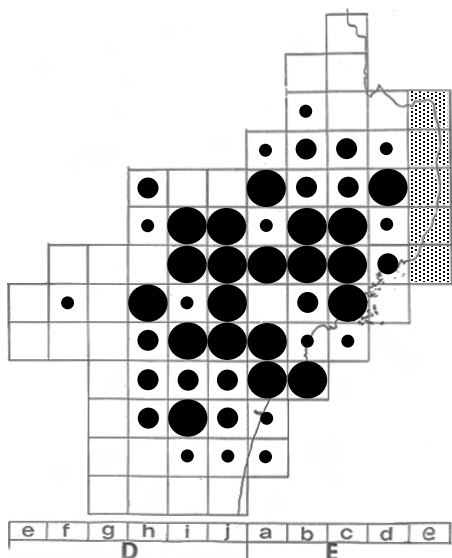
Steglitsen har ökat även nationellt. Under senaste trettioårsperioden har den ökat med mer än 80%, och ökningen har fortsatt in i sen tid. Varför arten ökat så har forskarna faktiskt inget svar på. Det är onekligen en spännande och positiv utveckling som skett.

Atlas I - 1974-1983(85)

47 rutor av 72 (65%)
Säkra häckn.: 20(28%)
Troliga häckn.: 13(18%)
Möjliga häckn.: 14(19%)

Atlas II – 2004-2009

66 rutor av 72 (92%)
Säkra häckn.: 36(50%)
Troliga häckn.: 18(25%)
Möjliga häckn.: 12(17%)

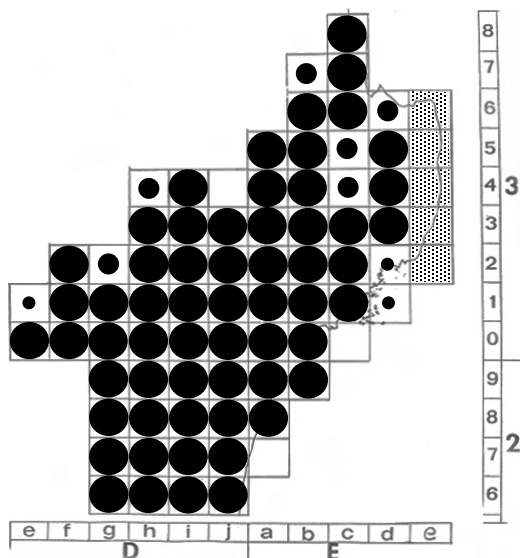
Grönfink

Grönfinken finns i trädgårdsmiljöer, parker, kring gårdar och i hagmarker. Det har skett en marginell ökning av andelen rutor med säker eller trolig häckning mellan atlasinventeringarna, från 91 till 95%.

Grönfinken har ökat kraftigt i Sverige och också spridit sig allt längre norrut. På trettioårsbasis har ökningen varit 50-80% och under den senaste tioårsperioden 20-30%. Någon bra förklaring till ökningen har inte redovisats. Man antar att den ökade fågel-bordsmatning bidragit till ökad vinteröverlevnad, men troligtvis är detta inte hela förklaringen.

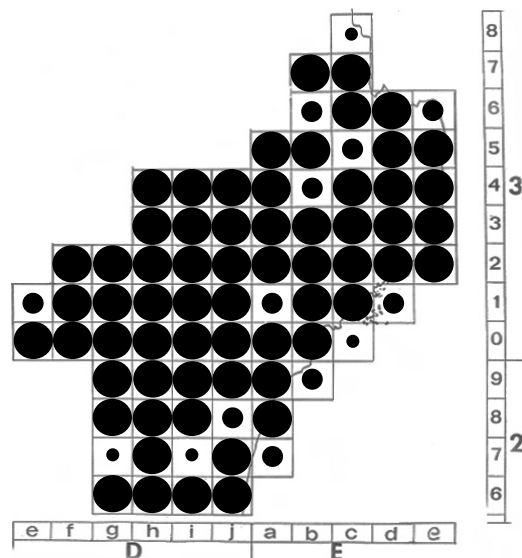
Atlas I - 1974-1983(85)

69 rutor av 72 (96%)
Säkra häckn.: 60(83%)
Troliga häckn.: 6(8%)
Möjliga häckn.: 3(4%)

Atlas II – 2004-2009

72 rutor av 72 (100%)
Säkra häckn.: 59(82%)
Troliga häckn.: 9(13%)
Möjliga häckn.: 4(6%)

Grönsiska

Lika lätt som man upptäcker grönsiskeflockarna på hösten och vintern när de drar runt i jakt på alkottfrön i strandskogarna till våra sjöar och vattendrag, lika undanskynt för den sin tillvaro i barrblandskogar i de skogsklädda delarna av vårt område under häckningstid.

Det verkar ha skett en viss tillbakagång mellan atlasinventeringarna, från 25 till 20 rutor med säker eller trolig häckning.

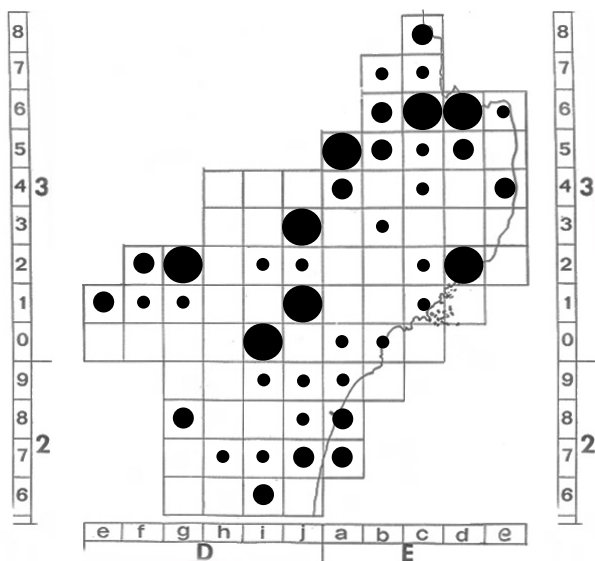
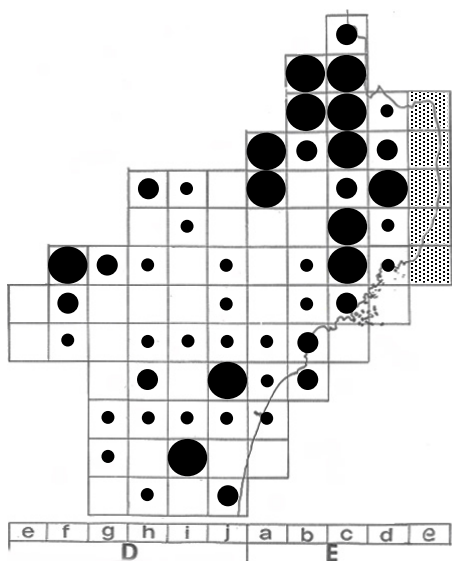
Även nationellt har det skett en viss tillbakagång och den senaste tioårsperioden har minskningen uppgått till 10-20%. Någon förklaring till tillbakagången har inte angetts. Kanske finns ett samband med tillbakagången hos domherre och flera andra barr- och blandskogsanknutna arter som då kanske speglar det moderna skogsbrukets trivialisering av skogsmiljöerna.

Atlas I - 1974-1983(85)

48 rutor av 72 (67%)
Säkra häckn.: 13(18%)
Troliga häckn.: 12(17%)
Möjliga häckn.: 23(32%)

Atlas II – 2004-2009

39 rutor av 72 (54%)
Säkra häckn.: 8(11%)
Troliga häckn.: 12(17%)
Möjliga häckn.: 19(16%)

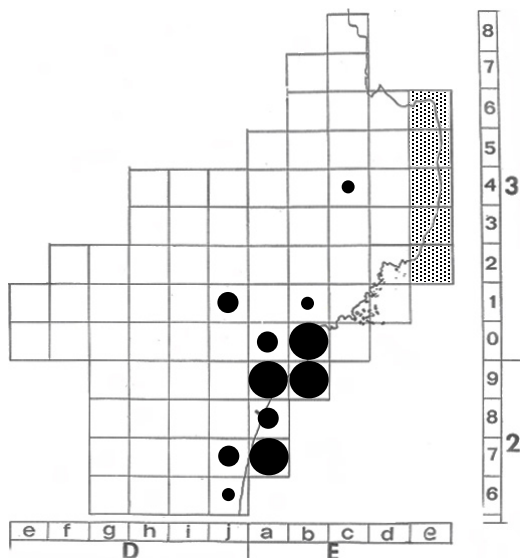

Gulhämpling

Gulhämplingen var tidigare en nordostskånsk exklusivitet, med ganska många häckande par i de bebyggda tallskogarna i Åhus tätort. Av den spontanrapportering som sker framgår det att arten gått tillbaka i nordöstra Skåne, samtidigt som allt fler fynd görs på andra, framför allt kustnära platser i södra Sverige. Arten är med på svenska rödlistan, samtidigt som den är vanlig så fort man kommer söder om Östersjön. Arten är så ovanlig att det är svårt att utifrån atlasmaterialet uttala sig om några säkra förändringar även om antalet rutor med säker och trolig häckning minskat något. Under senaste trettioårsperioden har gulhämplingen ökat mycket kraftig, mer än 80%, i Sverige. Den senaste tioårsperioden har ökningen avstannat helt. Bilden hos oss stämmer med andra ord inte med den nationella bilden och någon förklaring till skillnaden finns inte.

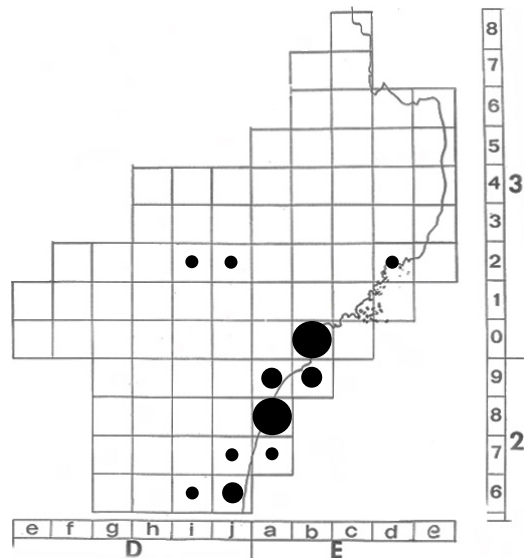
Atlas I - 1974-1983(85)

11 rutor av 72 (15%)
Säkra häckn.: 4(6%)
Troliga häckn.: 4(6%)
Möjliga häckn.: 3(4%)

Atlas II – 2004-2009

11 rutor av 72 (15%)
Säkra häckn.: 2(3%)
Troliga häckn.: 3(4%)
Möjliga häckn.: 6(8%)

Domherre

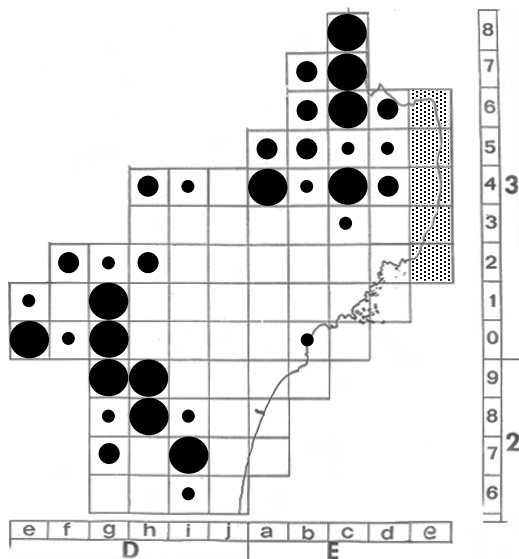
Domherren häckar i blandskogsmiljöer och för en undanskymd häckningstillvaro främst i skogsområdena i norra och västra delen av Kristianstad och Bromölla kommuner.

Arten har minskat dramatiskt mellan atlasinventeringarna, från 22 till 10 rutor med säker eller trolig häckning. Den kraftiga minskningen känns svårförklarlig och några enkla eller tydliga anledningar går inte att finna.

Även nationellt uppvisar domherren en långsiktigt minskning, men den är inte alls lika dramatisk. Någon förklaring till minskningen har inte presenterats.

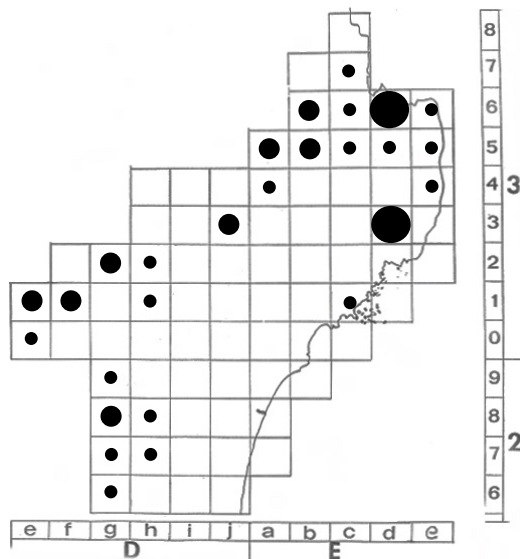
Atlas I - 1974-1983(85)

34 rutor av 72 (47%)
Säkra häckn.: 12(17%)
Troliga häckn.: 10(14%)
Möjliga häckn.: 12(17%)

Atlas II – 2004-2009

24 rutor av 72 (33%)
Säkra häckn.: 2(3%)
Troliga häckn.: 8(11%)
Möjliga häckn.: 14(19%)

Stenknäck

Stenknäcken är en verklig lövskogsart, knuten till skogar med inslag av bok, ek och avenbok.

Arten verkar ha ökat något mellan atlasinventeringarna, från 38 rutor säker eller trolig häckning i första till 43 rutor i andra omgången.

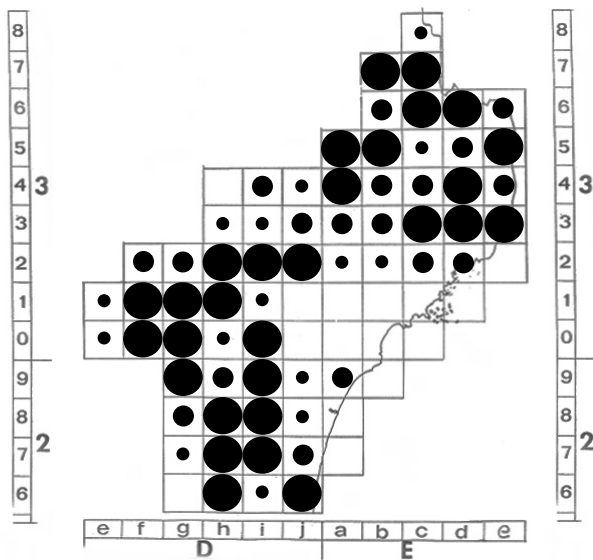
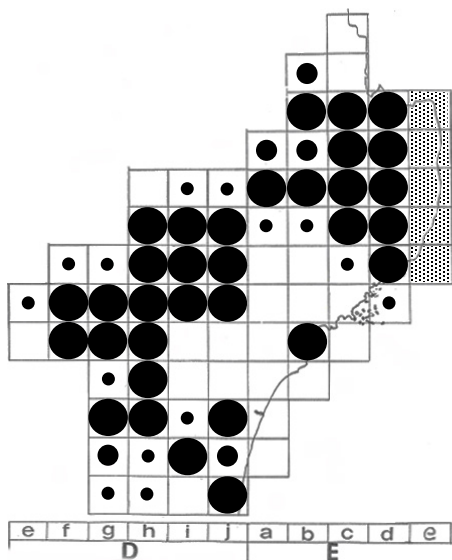
Frågan är om stenknäckens verkliga numerär har ökat lika kraftigt hos oss som det gjort nationellt, där ökningen under senaste trettioårsperioden var mer än 80% med fortsatt ökning i sen tid. Någon förklaring till ökning har inte presenterats.

Atlas I - 1974-1983(85)

52 rutor av 72 (72%)
Säkra häckn.: 33(46%)
Troliga häckn.: 5(7%)
Möjliga häckn.: 14(19%)

Atlas II – 2004-2009

43 rutor av 72 (60%)
Säkra häckn.: 27(38%)
Troliga häckn.: 16(22%)
Möjliga häckn.: 15(21%)

Mindre korsnäbb

Mindre korsnäbben häckar främst i skogar med gran, vars kottefrön utgör favoritföda. Korsnäbbarna har anpassat sig till den storskaliga variationen hos granens frösättning och både utbredning och antal par varierar stort mellan olika år i barrskogsregionen, vars naturliga sydgräns finns i trakterna av Immeln. Även i vårt område varierar förekomsten mycket mellan olika år.

Det är svårt att uttala sig om några trender. Mindre korsnäbbens häckningar är mycket svårlokaliserade och genomförs mycket tidigt på året, innan atlasarbetet normalt påbörjats. Det finns en uppenbar risk att de häckningsfynd som redovisats i själva verket handlar om flockar med ungfåglar från häckningsområden längre iväg.

Nationellt finns en tendens till ökning under senaste tioårsperioden, samtidigt som den långsiktiga trenden är stabil och oförändrad.

Atlas I - 1974-1983(85)

23 rutor av 72 (32%)

Säkra häckn.: 4(6%)

Troliga häckn.: 2(3%)

Möjliga häckn.: 17(24%)

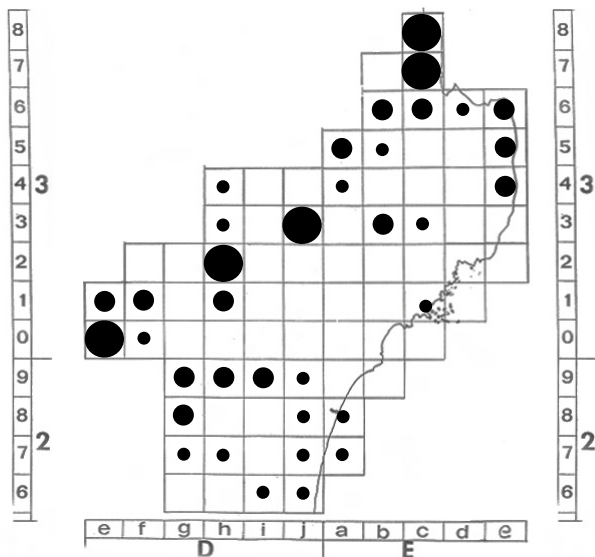
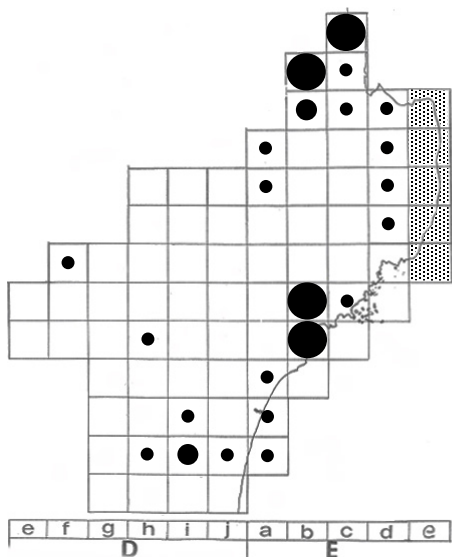
Atlas II – 2004-2009

23 rutor av 72 (32%)

Säkra häckn.: 5(7%)

Troliga häckn.: 11(15%)

Möjliga häckn.: 17(24%)

Större korsnäbb

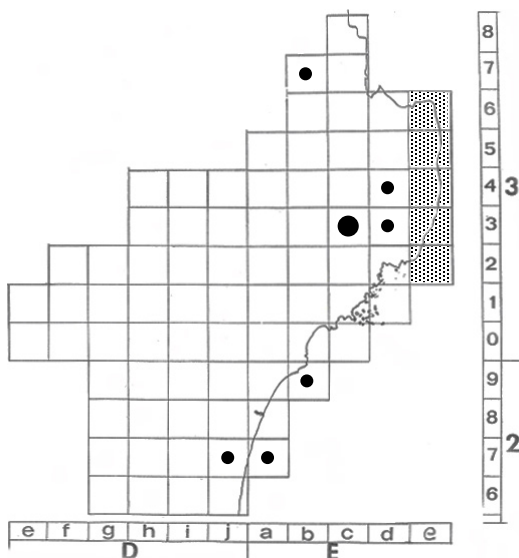
Större korsnäbben häckar främst i gamla tallskogar. De verkar ha en nomadiserande livsstil och dyker upp i området och häckar vissa år när förutsättningarna är de rätta. Under häckningstid för den en mycket tillbakadragen tillvaro och det är svårt att konstatera häckning.

Förekomsten är mycket begränsad i vårt område och bara några få säkra och troliga häckningar har noterats. Några trender kan inte utläsas.

Nationellt finns mycket begränsad kunskap om större korsnäbbens status och underlag för trendberäkningar saknas.

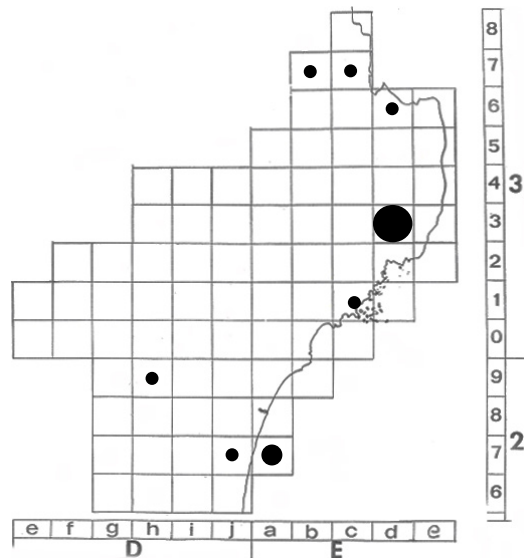
Atlas I - 1974-1983(85)

7 rutor av 72 (10%)
Säkra häckn.: 0(0%)
Troliga häckn.: 1(1%)
Möjliga häckn.: 6(8%)

Atlas II – 2004-2009

8 rutor av 72 (11%)
Säkra häckn.: 1(1%)
Troliga häckn.: 1(1%)
Möjliga häckn.: 6(8%)

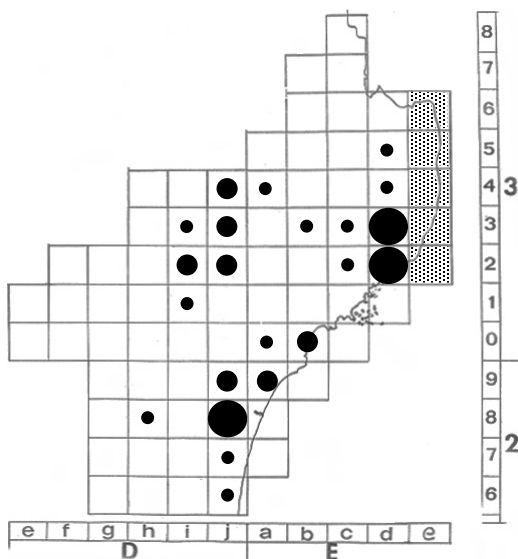
Rosenfink

Rosenfinken har gynnats av igenväxningen av tidigare öppna strandängar. Igenväxningen har skett i stor skala över hela norra Europa och arten har vandrat in och etablerat häckbestånd i förhållandevis sen tid.

Hos oss har arten förekommit främst i videbuskmarkerna längs Helgeån och Skräbeån. Medan atlasinventeringarna inte signalerar att några förändringar skett i nordöstra Skåne (den förekom i 10 respektive 11 rutor) upplever man att rosenfinken haft en glansperiod och nu är på tillbakagång igen. Har igenväxningsmiljöerna blivit för igenväxta eller vad kan det bero på? Idag är förekomsten koncentrerad till främst Egesideområdet, dvs samma område som arten först etablerade sig i i början av 1970-talet. Den långsiktiga trettioårstrenden visar på en mycket kraftig ökning, på mer än 80% i Sverige. De senaste tio åren har bestånden rasat igen och tillbakagången ligger på 30-50%.

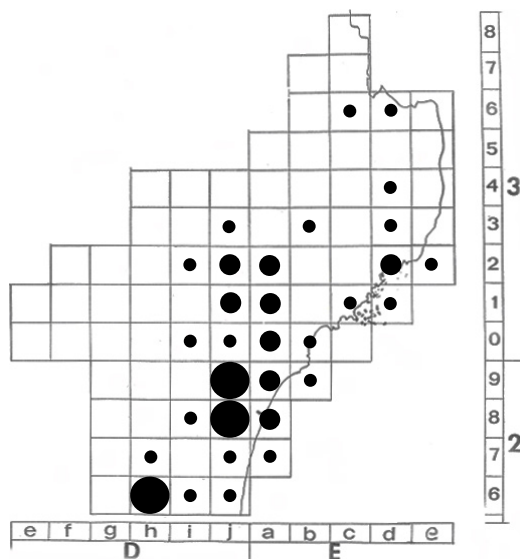
Atlas I - 1974-1983(85)

22 rutor av 72 (31%)
Säkra häckn.: 3(4%)
Troliga häckn.: 7(10%)
Möjliga häckn.: 12(17%)

Atlas II – 2004-2009

30 rutor av 72 (42%)
Säkra häckn.: 3(4%)
Troliga häckn.: 8(11%)
Möjliga häckn.: 19(29%)

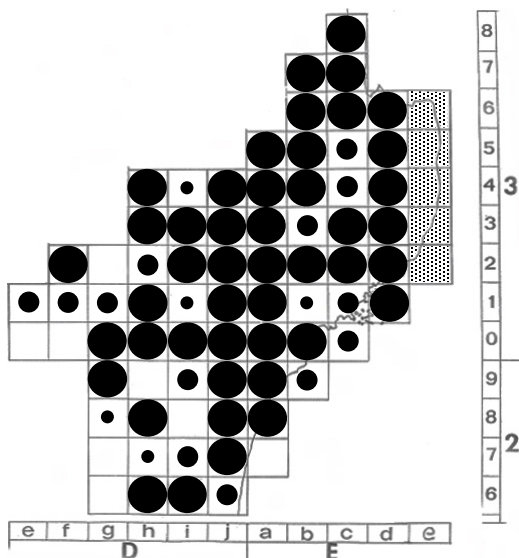
Sävspurv

Sävsparven finns i vide- och vasspartier vid sjöstränder, längs näringsrika långsamflytande vattendrag och vegetationsrika våtmarker.

Arten visar en tydlig tillbakagång mellan atlasinventeringarna, framför allt i områdets södra och västra delar. Andelen rutor med säker häckning har sjunkit från 78 till 68%. Nationellt har arten minskat med 20-30% under senaste trettioårsperioden. Tillbakagången har stannat upp under senare år. Någon anledning till varför arten gått tillbaka har inte angivits. Den lokala tillbakagången i vårt område känns ännu mer svårförklarad.

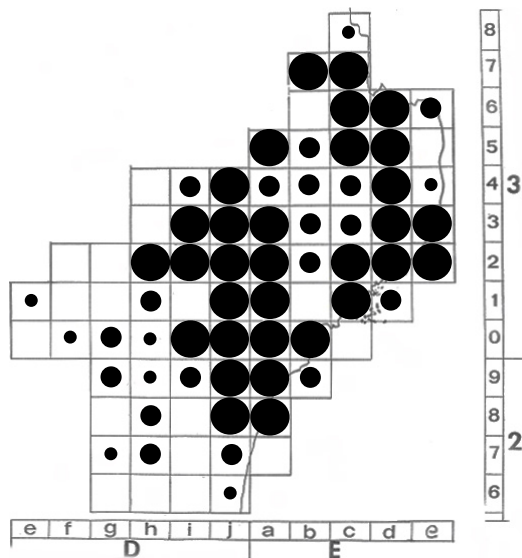
Atlas I - 1974-1983(85)

61 rutor av 72 (85%)
Säkra häckn.: 43(60%)
Troliga häckn.: 13(18%)
Möjliga häckn.: 5(7%)

Atlas II – 2004-2009

54 rutor av 72 (75%)
Säkra häckn.: 30(42%)
Troliga häckn.: 17(24%)
Möjliga häckn.: 7(10%)

Gulsparv

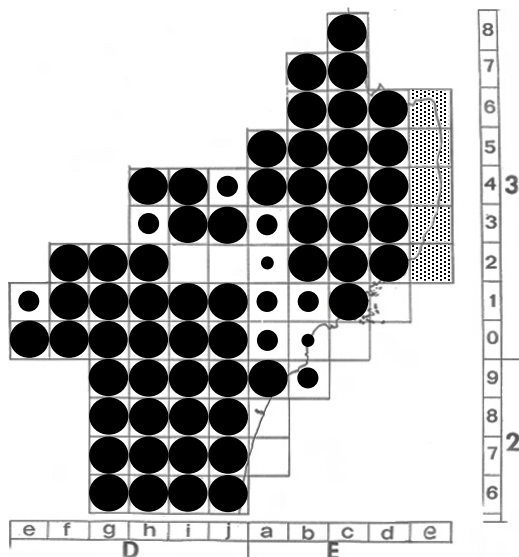
Gulsparven häckar i hagmarker och andra halvöppna och brynartade miljöer över hela området. Från att på 1960- och 70-talet varit hårt drabbad av miljögifter i jordbruket har en mycket kraftig comeback skett.

Ökningen har hållt i sig mellan atlasperioderna och andelen rutor med säkra och troliga häckningar har ökat från 89 till 97%.

Bilden för Sverige som helhet skiljer sig från den nordostskånska och under den senaste trettioårsperioden har arten minskat med 30-50%. Under senare år har tillbakagången avstannat. Någon förklaring till den nationella bilden och varför den skiljer sig från de iakttagelser vi gör lokalt är inte lätt att finna.

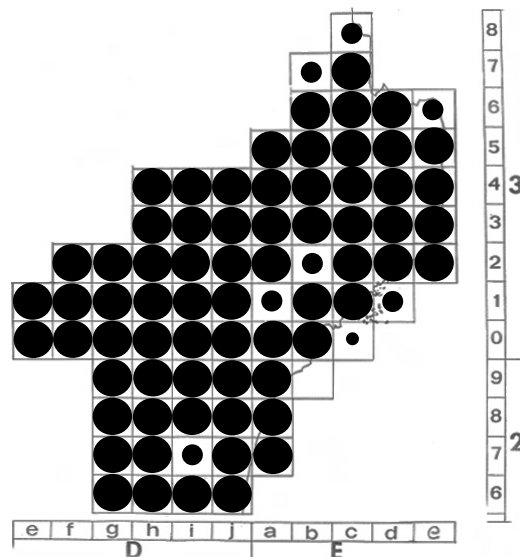
Atlas I - 1974-1983(85)

66 rutor av 72 (92%)
Säkra häckn.: 56(78%)
Troliga häckn.: 8(11%)
Möjliga häckn.: 2(3%)

Atlas II – 2004-2009

71 rutor av 72 (99%)
Säkra häckn.: 64(89%)
Troliga häckn.: 6(8%)
Möjliga häckn.: 1(1%)

Atlasinventeringen avslutas med en redovisning av häckningsstatusen för vissa sällsynta arter i Kristianstad och Bromölla kommun.

Vi har valt att dela in dem i tre olika kategorier. Sällsynta häckande rovfåglar/ugglor där sekretess föreligger för att förhindra äggsamling eller förföljelse, arter som försvunnit som häckfåglar och till sist listar vi några sydliga arter som utvidgar sina häckningsområden norrut och som eventuellt skulle kunna börja häcka i vårt område i framtiden.

Skyddade arter

Ängshök.

Arten har alltid varit en sällsynt häckfågel i vårt område och 1-2 par har gjort mer eller mindre lyckade häckningsförsök årligen under atlasperioden. Ängshöken är ganska bred i sitt val av häckningsbiotop och den kan lägga sitt bo i såväl vass och ängsmark som i odlad gröda, t ex raps eller råg. Arten har sina starkaste fästen på Öland och Gotland. Kristianstad kommun har länge varit den enda häckningslokalen för arten i Skåne.

Havsörn.

Första häckningen i vårt område genomfördes så sent som 2003. Att arten började häcka var väntat eftersom fåglar succesivt började vistas i vårt område även sommartid. Antalet häckande par har ökat relativt snabbt och är nu uppe i minst 5 revirhållande par (2010). Arten häckar väl spridd i atlasområdet.

Kungsörn.

Har häckat med 1-3 par under hela atlasperioden. Första häckningen upptäcktes 1997 men till skillnad från havsörnen, där antalet häckande par ökar stadigt, har antalet häckande kungsörnspar legat förvånansvärt stabilt under lång tid.

Pilgrimsfalk.

Pilgrimsfalken är det senaste tillskottet av häckande arter i vårt område och första lyckade häckningen genomfördes 2010 i en holk på vattentornet. Övervintrande fåglar har observerats på vattentornet i Kristianstad sedan 1999 men de första åren försvann fåglarna under våren till mer nordliga häcklokaler. 2006 började en hane vistas året runt på vattentornet och från och med 2010 finns här ett stationärt par som häckar.

Berguv.

Arten häckade första gången i atlasområdet 1990. Detta tack vare det skånska berguvsprojektet som föder upp berguvar i voljärer och sen släpper ut ungarna när de är självständiga. 2-4 par har häckat i atlasområdet under hela inventeringsperioden och även till hörs ytterligare någon enstaka unghona på någon plats inom atlasområdet.

Arter som försvunnit som häckfåglar

Vassångare.

Under 90-talet och början av 2000-talet var arten svagt ökande i Hammarsjön och årligen hördes sjungande fåglar på flera ställen. Under atlasperioden har ensamma fåglar sjungit årligen i Hammarsjön 2005-2008 men trenden har varit vikande och efter 2008 har inga fåglar påträffats.

Nya häckande arter?

Flera arter verkar vara i färd med att utvidga sina häckningsområden norrut under 2000-talet. Antalet observationer av **ägretthäger** har under den senaste 10-årsperioden ökat markant i Skåne. Arten finns nu häckande både söder och öster om oss så en häckning i Skåne skulle inte förvåna.

Ensamma **svarthuvade måsar** har i Skåne vid flera tillfällen försökt samhäcka med skrattnåsar under 2000-talet. 2010 häckade 1 par framgångsrikt i Blekinge utanför Sölvesborg och flera par fanns på andra sidan sundet i Danmark. En skånsk häckning är väntad.

Fynden av **svarthakade buskskvättor** i främst södra Skåne har ökat markant sedan 2005 och arten häckar nu årligen med få par i sydvästra Skåne. Spridningen norrut i landskapet verkar dock gå långsamt och antalet fynd av rastande individer i vårt område är långt ifrån årliga.

Avslutande ord

Med detta, det sista avsnitt i Atlasredovisningen, är det mycket omfattande inventeringsarbete som många av klubbens medlemmar lagt ner avslutat. Genom denna insats och den publicering som nu skett har vi fått ett viktigt tidsdokument som för framtida generationer kommer att visa hur det stod till med fågelfaunan i nordöstra Skåne och hur den förändrades under trettio år i slutet av 1900-talet och början av 2000-talet.

Hans Cronert, Greger Flycket & Ulf Sjölin

Fiskgjusarna vid Karpalund har fått nytt bo

Text och bilder av Hans Cronert

Fiskgjusen har under många år häckat i en gammal kraftledningsstolpe intill järnvägen mellan Lillö och Karpalund. I vår har de fått byta boplat.

I vintras påbörjade EON arbetet med översyn av ledningsnätet väster om Kristianstad. Det gamla fiskgjuseboet på ledningsstolpen vid Karpalund bedömdes som en risk för elförsörjningen och behövde tas bort. För att få göra detta krävde Länsstyrelsen med stöd av artskyddsförordningen att EON skulle sätta upp två nya boplattdelar i närheten. Åtgärden skulle ske i samråd med Vattenriket och Fågelklubben.

Plattformarna uppfördes på Araslövs marker nära Araslövssjön (med markägarens goda minne). När fiskgjuseparet kom tillbaka efter vintern fattade de tycke för en av plattformarna och påbörjade häckning. I skrivande stund ruvar de som bäst. Det är

En av boplatserna föll fiskgjusarna i smaken och bobyggandet startade meddetsamma.

Plattformen måste vara väl förankrad för att klara väder, vind och tidens tand.

positivt när en sådan här åtgärd, som sker i samråd med många parter, faller väl ut!

En liten vädjan. Även om fiskgjusen, som i Titusville i Florida, kan häcka i utplacrade bopålar på parkeringen utanför stormarknaden, så har de inte blivit lika folkvana hos oss. Visa hänsyn och gå inte för nära!

Hans Cronert

Tranorna vid Pulken

av Josefin Svensson och Hans Cronert

Att möta våren genom ett besök hos tranorna vid Pulken, har under senare år blivit en tradition långt utanför skådarkretsar. Vanliga naturintresserade nordostskåningar vallfärdar i tusental för att uppleva skådespelet.

Detta år blev transäsongen lång. Matningen startade den 16 mars och höll på till den 15 april. Inte desto mindre en njutbar tid för både tranor och skådare. I skrivande stund har tranorna som rastat vid Pulken anlant till sina häckplatser runt om i Skandinavien och påbörjat häckning.

Hur många tranor?

Nordöstra Skånes Fågelklubb har ställt upp att räkna tranorna var tredje kväll och ibland oftare, totalt räknade vi 11 gånger. Årets toppnotering landade på 6890 tranor kvällen 26 mars. Förra året var det som mest 7200 tranor på samma gång och det rekordet knäckte vi alltså inte i år.

Denna vår var det under 15 dagar över 2000 tranor på matningsfältet, och pre-

cis som förra året var det mellan ca 4000 -6890 tranor under hela 7 dagar. Det var alltså en lång period med mycket tranor, vilket även glädde många besökande tranoskådare.

Tranmat

Den 16 mars uppehöll sig runt 300 tranor i området kring Pulken i Härnestad. Flera lantbrukare i trakten hade påbörjat vårsådden av korn, och därför spreds också den första laddningen korn till tranorna ut på matningsfältet sydost om fågeltornet, för att förhindra skador.

Tranhanteringen sker på Trangruppen i Kristianstads Vattenrikes uppdrag och finansieras genom viltskademedel som Länsstyrelsen erhåller från Naturvårds-

foto: Ebba Trolle

Precis som tranorna samlas besökarna i stora skaror (i och runt tornet).

verket. Kristianstads Lagerhusförening (KLF) sponsrar en del av kornet.

Ulf Börjesson, en lantbrukare i närheten, har kört ut korn till tranorna två gånger om dagen, till den 15 april. Det gick i år åt ca 30 ton korn, som inte bara kom tranorna till glädje utan också många gäss och gravänder. Siffran är oväntat hög om man jämför med fjolåret, då det bara gick åt 16-17 ton.

Ringmärkta tranor vid Pulken

Tranor fångas in och ringmärks med färg-ringar på häckningsplatser i norra och mellersta Europa. Observationer av dessa kan ge värdefull indikation på hur länge tranorna stannar vid Pulken, var de närmast kommer ifrån och så småningom vart hän de flyger vidare.

Vid Pulken finns det flera entusiastiska skådare som spanar efter ringmärkta fåglar. En tranorskare vid namn Simone Röper följer exempelvis tranornas flyttrörelser genom ringmärkningen och utbyter kunskap med likasinnade kollegor runt om i norra Europa. Man kan se en sammanställning av alla ringmärkta tranor på Kristianstads Vattenrikets hemsida.

Denna vår observerades 14 ringmärkta tranor vid Pulken. Åtta av dem var födda i Norge, vilket är ovanligt många. Simone berättar att det kan vara ungdomstranor som flyttar lite mer oplanerat innan de börjar häcka. Hon upptäckte två av de norska ungdomarna vid Hornborgasjön någon vecka senare. Det visar att tranor från Pulken flyttar vidare till Hornborgasjön, men naturligtvis säger det inte någonting om

foto: Linda Niklasson

En mäktig upplevelse när tusentals tranor samlas vid Pulken bara ett stenkast från besökstornet

hur många av våra tranor som också utnyttjar Hornborgasjön som rastplats.

Två tranor var födda i Tranemo, nordvästra Småland, och en av dessa var vid Pulken under ca tio dagar. Vidare kom 2 från Västmanland, 1 från Västerbotten och 1 från Tyskland.

Det har varit gott om besökare som njutit av detta skådespel, med en ökning från 6000 förra året till kanske mer än 10 000 i år.

Härnests byalag har hjälpt till med parkeringen i år. Stämningen är god vid fågeltornet och många besökare har fått titta i kikaren hos både Vattenrikets personal och fågelklubbens engagerade tranräknare. En stor eloge till Evert Valfridsson som visat och berättat om tranorna för hundratals besökare.

Josefin Svensson & Hans Cronert

Fågelskådningens dag - 6 maj

av Nils Waldemarsson

Fågelskådningens dag har, sedan drygt 20 år tillbaka, årligen arrangerats av olika fågelklubbar runt om i Sverige. Nordöstra Skånes Fågelklubb firade dagen traditionellt på Håslövs ängar med utposterade fågelguider och tipsrunda.

Antalet besökare på Håslövs ängar detta år uppgick endast till ett femtiotal personer. Detta antal översteg dock betydligt observerade vadarfåglar under hela förmiddagen. Här har vi förmodligen huvudanledning till den låga besöksiffran. Tyvärr är vår tidigare paradlokal för rödspov och brushane en skugga av sin tidigare skepnad. Orsakssammanhangen bryr naturligtvis alla, såväl oss amatörer som mer professionella aktörer. Att i denna korta betraktelse komma in på alla detaljer i detta låter sig inte göras. Men åtgärder måste vidtas. Det lilla problemet vi har är att vi har få besökare på Fågelskådningens dag.

foto: Linda Niklasson

Gulärlan är en karaktärsart på Håslövs ängar under sommarhalvåret.

Hur som helst fanns dock en hel del fågel att se. Totalt så uppgick listan till 60 observerade arter, vilket ligger i linje med de närmast föregående åren. Bland de mer ovanliga arterna måste den rastande småspoven räknas där många besökare fick tillfälle att göra jämförelser med områdets storspovar. Sådana finns det ju dessbättre några kvar i området. Ännu mer udda var den rastande vaktel som lät sig höras strax nordväst om parkeringen. Tidigt datum och udda plats men mycket kan hända på Fågelskådningens dag.

Undertecknad misslyckades tydligen detta år med tipspromenaden. Eller var det så att jag lyckades? Hela 9 personer hade nämligen 13 rätt. Så många skickliga deltagare brukar det inte vara ens när vi varit mångdubbelt fler. Lottdragning bland samtliga med 13 rätt fick göras. Priser av det mer skrymmande slaget kan avhämtas hos kassören Christer Ahlquist efter överenskommelse, tfn 044- 211540. Priser som ej avhämtats före 31/12 2012 tillfaller fågelklubben. Vinnarna och de rätta svaren finns på vår hemsida.

Som vanligt tackar jag såväl besökare som funktionärer för genomförandet av detta traditionella arrangemang.

Nils Waldemarsson

Exkursionsreferat:

Kustvandring från Landön till Hamrarna

Av Ulrika Tollgren

Kuststräckan mellan Landön och Fårabäck är ganska lättvandrad och väl värd ett besök året runt. På våren passerar och rastar många flyttande vadare och tättingar och så här i slutet av april blommar ängarna som rikligast.

Lagom till när regnskuren upphörde, träffades ett tiotal skådare vid naturum för att åka mot Landön. Vi ställde bilarna längs med vägen vid lärkträdsplanteringen där vägen svänger 90°. Så började dagens vandring i min favoritlokal vid kusten.

Första delen består av en skogsstig med en lärkträdsplantering på vänster sida och tallskogen till höger. Denna sträcka upplevs av många som en transportsträcka mot havet, men för mig är den en viktig del av upplevelsen. När vinterns kyla biter i har jag upplevt många härliga meståg i just detta skogsområde som hyser även tofsmes, svartmes och talltita. Under flytt-

säsongen har ibland skogen myllrat av grå flugsnappare eller kungsfåglar.

Just den här morgonen hade ett flertal grönsångare anlänt och de satt och sjöng lite ovan i trädtopparna ackompanjerade av löv- och gransångare samt trädpiplärkor och trädlärkor. Vi hörde även kungsfåglars ljusa stämmor, även om de var svårare att se. Och svarhättans hårdare frökenstämma ljud liksom en och en annan järnsparvs snabba slinga.

Skogsstigen slutar i betade strandängar som bitvis är väldigt fuktiga och vi gick västerut mot Fårabäck. Vattendjupet varie-

foto: Ulrika Tollgren

I lä av tallskogen genomsöktes strandängarna noga.

Evert inspekterade noga det enda exemplaret av rosettjungfrulin som hittades under turen

rar här en hel del och ofta ligger vidsträckt sandbankar blottade och uppskattas då av vadare. Vinden låg på en del och vattnet låg ganska högt idag och vadarna var inte speciellt många. Här fanns dock ett flertal rödbenor och gluttsnäppor samt en större strandpipare. Några bofasta strandskator och tofsvipor visade upp sig ganska flitigt. Och givetvis såg vi våra gäss, grågäss och de nu så talrika vitkindade, samt gravänder, krickor, snatteränder, skrakar samt några ejdrar. På några stenar satt fisktärnor och vilade.

Eftersom vattenståndet var högt och vinden ganska frisk valde vi att gå nära skogen bakom fuktmarkerna. Denna morgon kryllade det av buskskvättor och stenskvättor överallt. Vi försökte räkna ut hur många vi kunde se samtidigt med gav upp. Även ett flertal trädlärkor syntes varav en del verkade lite trötta efter flytten och därför lät sig fotograferas på riktigt nära håll. Fika

nr 1 tog vi därför i denna del av markerna med enkelbeckasinernas tickande bredvid.

Vi fortsatte promenaden till det som ibland kallas "kfs-dungen" eftersom det för några år sedan hittades en kungsfågelsångare just där. Området är just nu hårt tuktat och vi hittade endast hämplingar där. Nästa fika tog vi sedan på Östra hamnaren och nu dök även silvertärnor upp och en småtärna som satte sig på en sten. Här ute gjorde vi också ett kul botaniskt fynd i form av rosettjungfrulin. Även om jag inte berättat om det så tittade vi flitigt både upp och ner. Floran här ute är också fantastisk.

Årets första gulärta hittade också oss innan vi promenerade tillbaka på rådjurstigar i skogen. Alla deltagarna fick sig en rejäl runda idag och sammanräkningen av alla arter slutade på 70.

Ulrika Tollgren

Exkursionsreferat:

Våren kring Bäckaskog

Av Ulrika Tollgren

Dagens exkursion gick till ett område som sällan besöks av skådare. Norr om Bäckaskog Slott, längs med Oppmannasjön, finns en sumpskogsremsa som hyser en stor variation av häckande tättingar. Vår och höst rastar och passerar ofta olika flyttfåglar, när de sträcker mellan sjöarna.

Drygt 30 skådare träffades på naturums parkering innan vi åkte i karavan till Bäckaskog slott. Dagens exkursion inleddes alltså med en promenad genom slottsparken till Oppmannasjöns strand. Där möttes första delen av sällskapet av 2 ivrigt skrikande fiskgjusar. Vi gick ut på ön och såg ett storskrakepar, knipor och skäggdoppingar.

Därefter gick vi vidare norrut längs en stig som går parallellt med sjökanten, men så pass långt ifrån att sjön sällan ses när träden grönskar. Detta skogsområde består av sumpig blandskog med mycket död ved och det är sällan man möter någon. Här trivs myggen och här trivs även mas-

sor av myggätare. Sångarna sjöng i en så ivrig kör att det nästan var svårt att skilja stämmorna ifrån varandra. Här hördes ett flertal härmsångare, ärtsångare, trädgårdsångare, svarthättor, grönsångare, gransångare och lövsångare. Längs med stigen växte frodiga partier med förgätmigej och gullvivor och även en hel del gulsippor fanns kvar. När vi såg ett par grå flugsnappare som ivrigt flög in och ut ur ett hål i en död trädstam, tassade vi vidare för att inte störa.

Så småningom kom vi fram till den sandstrand som lokalt kallas Riviäran. Här tog vi fikapaus när en drillsnäppa passerade förbi och törnsångare och järnsparvar

foto: Ulrika Tollgren

Deltagarna passerar genom den fuktiga skogen som är rik på både mygg och småfåglar.

Tillbakafärden gick längs med Ivösjön och här är siktet inställt på knipungar och fisktärnor.

sjöng ivrigt i buskagen. Tyvärr verkade inte törnskatparet ha kommit hem än från sin solsemester, men jag hoppas innerligt på häckning även i år. Här fick vi också dagens mest oväntade obs när Veronica hoppade in bak en buske och fram flög en kattuggla!

Mätta och nöjda fortsatte vi norrut en liten bit och sprang på en större hackspettshäckning. Vi gick därefter ut på stora vägen, som vi följde en liten bit längs ett rapsfält med gulärlor. Därefter gick vi in i en hage som gränsar till Ivösjöns strand. Här

fanns ännu fler drillsnäppor men även en kniphona med ungar. Några fisktärnor satt på en sten och ett doppingpar långt bort vållade oss en del huvudbry. Värmen hade fått igång uppvindarna och nu syntes några ormvråkar i en skruv. Då upplyste Evert oss om att nu fanns det hopp om bivråk. Och som på beställning kom bivråken och den skruvade både länge och väl på lagom höjd över de nöjda exkursionsdeltagarna. Vi återvände så småningom till parkeringen där vi kunde avnjuta 3 sorters svalor och tornseglare och gjorde dagens slutsummering, 73 arter.

Ulrika Tollgren

Rikthjälp till tubkikaren

Bild och text av Patrick Tollgren Lazarov

De flesta har någon gång stått och försökt att få in den lilla fågeln i trädet i vår tubkikare. Man hittar den lätt i handjagaren, men när man ska hitta den med tuben så är det ibland lättare sagt än gjort.

Holografiskt rödpunktsikte eller bara rödpunktsikte är ett rikthjälpmedel som från början är framtaget för militära gevär. Idén var att man enkelt skulle kunna sikta utan att ta bort ögats fokus från det man siktade på. Att inte behöva ha ögat på ett speciellt ställe eller att kunna sikta med båda ögonen samtidigt, var också enorm fördel jämfört med vanliga sikten.

Genom att sätta en konkav halvgenomskinlig spegel och lysa på den med en liten lampa kan man få ögat att se punkten i fjärran så ögat har fokus på målet. Observera att den röda punkten endast syns i siktet och inte lyser på målet. Man stör alltså inte fåglar eller vilt när man siktar på dem med ett rödpunktsikte.

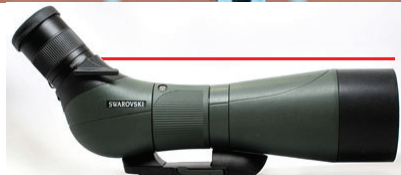
Idag masstillverkas rödpunktsikte till luftvapen och softairgun vapen, så priset ligger från 200-300 SEK. För den som funderar på att köpa ett så rekommenderas att gå in på www.ebay.com och leta. Observera att dyrare inte är bättre för fågelskådning utan kostnaden beror på att de är anpassade för riktiga vapen

Varför vill vi använda ett sikte på tuben?

Det är som vi alla vet ibland svårt att hitta rätt mål med en tubkikare. Swarovski har tex försökt lösa det med ett litet rör vid sidan om kikaren som ska hjälpa en att rikta kikaren.

Ett typiskt rödpunktsikte. Finns dock massor med olika modeller och storlekar. De drivs normalt av ett 3v Lithium batteri.

Det är stor skillnad på nya och gamla Swarovski. Det viktiga är att skenan sitter något så när vågrätt, dvs en större klack bak.

Målet är flaggstångknoppen

Med rödpunktsiktet så tittar man med båda ögonen på målet och ögonens fokus ligger på målet och inte i kikaren. När målet väl är i siktet så är det också det i kikaren.

Och den omvända situationen, då man ibland har hittat något i kikaren men inte riktigt kan förklara var det befinner sig i tex ett busksnår. Tittar man då i skiktet så ser man exakt var kikaren pekar och det är lätt att förklara för andra.

Hur fäster man den på en Tubkikare?

Det första som måste göras är att fästa en skena. Siktet i sin tur kläms fast på skenan som behöver vara 9-11 mm bred. Då det är en tubkikare siktet ska sitta på kan skenan vara av trä, men på vapen är det normalt av metall. Skenan behöver placeras så att man har fri sikt mot den och att inte okularen skymmer för mycket. Olika kikare se olika ut så det finns ingen patentrösning som passar alla kikare. Sedan har man ofta ett skydd eller fodral på sin kikare som gör att formen på kikare skiftar mycket även om det är samma modell. Skulle man ha en kikare med mycket högt okular så kan man låta siktet sitta lite på sidan. Skenan fixeras sedan med dubbelhäftande tejp eller smältlim beroende på om man köpt ett dyrt original skydd eller sytt ett själv.

För att sedan skenan ska sitta ordentligt fast så måste man spänna fast den antingen med spännband (2) med snabbfäste eller tex kardborreband. Skenan måste förankras i bandet med lim (1). En liten klick lim (eller dubbelhäftande tejp) mellan band och kikarens undersida gör att bandet inte glider. Väl på plats så justerar man siktet med 2 skruvar så att det siktar rätt.

Ni hittar en mer utförlig guide på vår hemsida <http://www.spoven.com>

Rikta kikaren så att ringen är på målet.

Och är siktet rätt inställt har du nu målet även i kikaren (här med 20x förstoring)

En limklick vid de röda pilarna (1) gör att skenan inte flyttar sig. Spännband (2) finns att köpa i affärer som säljer campingutrustning.

Patrick Tollgren Lazarov

Ringen slöts på vattentornet

Av Evert Valfridsson

Ungefär 300 000 fåglar ringmärks årligen i Sverige. Tack vare återfynd som detta, får vi ibland en inblick i fåglarnas fascinerande och farliga värld. Vissa sagor blir långa, andra slutar direkt efter förordet.

Den 12 maj i år var en grupp fågelskådare från Vetlanda Ornitologiska Klubb på besök i Vattenriket och jag hade förmånen att guida dem runt på såväl Herculesområdet som på Isternäset och vid Karpalundsdammarna. Inte minst pungmesarna som finns på några ställen fick berättigade jublande uppskattningar. Det dröjde ända till slutet på smålänningarnas skånska resa, innan rödspoven var inprickad på deras exkursionslista. Tre fåglar hittas inte förrän vid tretiden på eftermiddagen på Isternäset. Men en av dagens målarter var räddad!

Men det allra häftigaste var tveklöst det, som klubbens kassör Lars Johan Johansson berättade, när vi stod och från naturum beundrade pilgrimsfalkarnas bolåda. Den 24 maj 2011 ringmärkte han i Sandsjöfors väster om Vetlanda en kull med fem starungar. Ungefär ett halvår senare fick han en rapport om att en av starungarnas ringar hittats – i pilgrimsfalkarnas bolåda på Vattentornet i Kristianstad!

Den 10 oktober 2011 upptäcktes rester av staren med tillhörande ring (med numret 4573898) 168 km från platsen, där den föddes och ringmärktes. Via Naturhistoriska riksmuseet fick Lars Johan sedan besked om återfyndet och en i sanning nästan otrolig historia kring en ring var sluten! Men både gruppen och deras guide var rätt överens om att ett bättre slut kunde väl egentligen inte staren ha fått – än att alltså hamna på matsedel hos pilgrimsfalkparet. Onekligen en annorlunda saga om ringen! Och man kan ju fundera på vilka odds, som man skulle ha fått på en ev. vadslagning om att en sådan här händelse skulle kunna inträffa.

foto: Hans Cronert

Familjen Pilgrimsfalk konsumerar ungefär 4-5 fåglar per dag. Efter att ungarna lämnat boet så undersöks matresterna efter ringar och andra ledtrådar om deras matvanor.

Evert Valfridsson

Sommarens program

Alla är hjärtligt välkomna och var inte rädda för att komma med även om ni saknar tubkikare. Alla som har låter gärna andra också titta. Undrar du över något så ring till respektive kontaktperson. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: <http://www.spoven.com> Kontakttuppgifter för alla exkursionsansvariga hittar du i slutet av programmet.

JUNI

Tisdag 5 juni NATURNATTA MED GRODOR OCH FÅGLAR

Vi samlas kl. 21.00 vid p-platsen naturum Vattenriket och ger oss ut för att lyssna på strandpaddor och nattaktiva fåglar tillsammans med Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Studieförbundet Sydost. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Onsdag 6 juni NATIONALDAG PÅ LINNÉRUNDAN

Det är dags för den traditionella nationaldagsturen längs Kanalhusspången, över Isternäset och förbi gamla Härlövstippen och åter till naturum. Senast kl. 08.00 ger sig Evert Valfridsson iväg från parkeringen vid naturum Vattenriket. Sedan blir det drygt 4 timmar längs den ca 6 km långa rundan. Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

juni PILGRIMSFALKARNA!

Vi tittar på pilgrimsfalkarna i Vattentornet vid några tillfällen v 22 – 25! Ta med tubkikaren och kom till området mellan Heliga Trefaldighetskyrkan och Församlingshemmet i Kristianstad. Datum och tidpunkter hittar du på klubbens hemsida www.spoven.com.

Lördag 16 juni STORKPROJEKTET/STORKAR I VATTENRIKET

Kom till storkarna i Skånes Viby kl. 15.00 – 16.30 och hör om storkar, storkprojektet och förhoppningsvis var med om att ungarna i de båda bona kommer att ringmärkas! Men vi kommer också att på olika sätt försöka samla in pengar till projektet – bl.a. genom att sälja storkpins och medlemskap i Storkens Vänner! Sprid ut det här till alla du känner. Det är ett arrangemang som vi gör tillsammans med Storkprojektet, Storkens Vänner och Studieförbundet. Kontaktperson: Evert Valfridsson

JULI

Onsdag 11 juli LINNÉRUNDAN

Vi tar tempen på fågelläget mitt i sommaren i de tätortsnära delarna av Kristianstads Vattenrike. Kom till parkeringen vid naturum Vattenriket senast kl. 08.00 och följ med Evert Valfridsson på en ca fyra timmars tur längs Linnérundan. Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Onsdag 11 juli **VADARKURS**

De första flockarna med flyttande vadare är på väg mot södern sedan några veckor. En del mellanlandar och samlar energi i bl.a. Äspet, Åhus. Vid ett par tillfällen ska vi se vad som finns. För att vi ska vara så bra förberedda som möjligt inför mötena med vadarna, tränar vi artkaraktärer och annat tillsammans med klubbens ordförande Nils Waldemarsson. Vi håller till på Studieförbundet Sydost, V Storg. 51 H i Kristianstad och startar kl. 19.00. Ta med Fågelguiden och lite kvällsfika då det inte går att ordna fika på plats denna gång! Arrangemanget genomförs tillsammans med Studieförbundet Sydost. Kontaktperson: Linda Niklasson.

Lördag 14 juli **LINNÉRUNDAN**

Vi tar ett nytt sommaregrepp på fågelläget längs Linnérundan! Evert Valfridsson tar täten kl. 08.00 från parkeringen vid naturum Vattenriket och tillsammans letar vi upp de fåglar, som finns på Isternäset och delar av Härlövs ängar. Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Söndag 15 juli **VADARSPANING I ÄSPET**

Mitt i sommaren men ändå dags för de första höstflyttarna! Nils Waldemarsson hjälper oss att hitta rätt bland fåglarna i Äspet. Kom till parkeringen vid Äspet, Åhus senast kl. 06.30 så tillbringar vi en del av förmiddagen i och vid fågeltornet. Behöver du skjuts, så hör av dig till Linda Niklasson, som också kan berätta mer om arrangemanget. Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost.

Tisdag 24 juli **MER VADARSPANING I ÄSPET**

Tillsammans med Sven Birkedal gör vi ytterligare ett nedslag för att se hur det ser ut på bl.a. vadarfronten. Vi samlas kl. 18.00 på parkeringen vid Äspet, Åhus, och håller på så länge kvällsljuset tillåter. Ett samarrangemang med Studieförbundet Sydost. Kontaktperson: Ulrika Tollgren.

AUGUSTI

Söndag 12 augusti UT I HEMMAMARKER

Fredrik Rydhagen tar oss med ut till något trevligt område i vårt närområde och lotsar oss bland de fåglar, som finns så här i högsommartid. Samling och avfärd från parkeringen vid naturum Vattenriket kl. 07.00. Kontaktperson: Ulrika Tollgren.

Söndag 19 augusti UT I HEMMAMARKER

Hans Cronert tar oss med till något trevligt ställe i hans hemmamarker och guidar bland det som erbjuds, när fågelvärlden är som störst efter årets häckningar. Samling på parkeringen vid naturum Vattenriket kl. 07.00 och räkna med att vi troligen håller på större delen av förmiddagen. Kontaktperson: Ulrika Tollgren.

Lördag 25 augusti LINNÉRUNDAN

Kom till parkeringen vid naturum Vattenriket senast kl. 08.00 och följ med Evert Valfridsson Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Söndag 26 augusti FÅGELCIRKELN STARTAR

Kl. 17.00 gör vi avspark för fågelcirkeln ”Fåglarna i din närhet” på Studieförbundet Sydost, V Storg. 51 H i Kristianstad. Tillsammans med ledaren Evert Valfridsson tittar vi närmare på vilka arter, som vi kan uppleva omkring oss i vår del av landet. Vi tränar på olika artkaraktärer för att säkert kunna bestämma vad det är vi ser och hör. Vi ger oss vidare bl.a. i kast med fåglarnas beteende i olika sammanhang och försöker reda ut varför olika arter finns just där de finns. Som vanligt vänder sig cirkeln till både dig som varit med ett tag och till dig som är nybörjare i fågelmarkerna och vi håller på under ca 15 sammankomster - de flesta utomhus – fram till början av december. Det kostar 100:- att vara med – 100:- tillkommer för den som inte redan är medlem i fågelklubben. Anmälan senast 2012-08-20 antingen via fågelklubbens plusgiro 16424-4 eller till Evert Valfridsson. Kontaktperson: Evert Valfridsson

31 augusti – 2 september FALSTERBO BIRDSHOW

Läs på Skof:s hemsida om arrangemanget: <http://www.falsterbobirdshow.se>

SEPTEMBER

Onsdag 5 september LINNÉRUNDAN

Kom till parkeringen vid naturum Vattenriket senast kl. 08.00 och kolla in fågelläget på våra breddgrader tillsammans med Evert Valfridsson. Vi följer Linnérundans drygt 6 km under ca fyra timmar njuter av en tidig fågelhöst. Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Lördag 8 september HÖSTFÅGLAR KRING EDENRYD

Tillsammans med Linda Niklasson beger vi oss till trakten av Edenryd och den vandringsled, som numera finns, och ser vad en tidig höstdag här kan bjuda på. Vi samlas på parkeringen vid Maxi i Bromölla kl. 08.00. Möjligheter till samåkning från parkeringen vid naturum Vattenriket senast kl. 07.30. Kontaktperson: Linda Niklasson

Söndag 9 september GRILL OCH STRÄCK

Det är dags att starta höstens sträckskådning längs den skånska ostkusten. Vi börjar med en numera traditionell tidig hösteftermiddag/-kväll i Friseboda, där vi njuter av vad höststräckande fåglar har att erbjuda och stärker oss med någonting grillat, som var och en själv svarar för – grillar kommer att finnas. Vi samlas kl. 16.30 och håller på tills det mörknar.

Kontaktperson: Evert Valfridsson

Lördag 15 september GÅS- OCH TRANRÄKNING

Det är åter dags att räkna in gässen i vårt område. Hur ser det ut på grågåsfronten? Lite väl tidigt för de första vintergästande gässen – men vem vet? Den här helgen är det även nationell räkning av tranorna som rastar runt om i vårt land. Vill du hänga med någon av klubbens 13 gåsinventare? Hör av Dig till Evert så fixar han detta! Kontaktperson: Evert Valfridsson

Söndag 16 september LINNÉRUNDAN

Vi fortsätter att följa höstens intåg i Vattenriket – idag med att skåda längs den drygt 6 km långa Linnérundan. Vi samlas kl. 09.00 på parkeringen vid naturum Vattenriket och hänger på Evert Valfridsson under ca 4 timmar med en fikapaus vid Lillöborg. Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Söndag 23 september STRÄCK ÖVER RINKABY

Rinkabyfältet passeras av stora mängder flyttfåglar under hösten. Tillsammans med Greger Flyckt ska vi tillbringa morgonen och förmiddagen här för att se vad som flyger över oss. Vi samlas vid p-platsen naturum Vattenriket kl. 06.15 – så att vi hinner ut till skjutfältet lagom till soluppgången strax före kl. 7. För det är de här första timmarna efter gryningen som gäller!

Kontaktperson: Linda Niklasson.

Lördag 29 september LINNÉRUNDAN

Evert Valfridsson tar oss med ut bland fåglarna i delar av Vattenriket. Vi samlas kl. 09.00 på parkeringen vid naturum och tillbringar sedan ca fyra timmar längs Linnérundan. Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Söndag 30 september STRÄCKET LÄNGS ÖSTKUSTEN

Vi hoppas på goda vindar den här helgen, som kan ge gott om sträckande fåglar längs vår östra kust. Tillsammans med Thomas Lindblad, Olseröd, tillbringar vi den här förmiddagen åt vad det här kan ge. Vi samlas kl. 07.00 vid samåkningsparkeringen i Olseröd (korsningen mellan riksväg 19 och väg 118) och sedan styr det aktuella väder- och fågelläget vart vi beger oss. Vi gör det här arrangemanget tillsammans med Studieförbundet Sydost. Kontaktperson: Evert Valfridsson

OKTOBER

Söndag 7 oktober LINNÉRUNDAN

Vi viker söndagsförmiddagen åt att se hur hösten så här långt ser ut bland fåglarna längs Linnérundan tillsammans med Evert Valfridsson. Samling på parkeringsplatsen vid naturum Vattenriket kl. 09.00. Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Lördag 13 oktober GÅSRÄKNING

Kanske har de första gässen – utöver våra egna grågäss - som tänker tillbringa vintermånaderna i våra trakter, dykt upp. Följ med någon av klubbens inventerare ut och leta upp svaret. Hör av Dig till Evert om det här. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Söndag 14 oktober STRÄCKET LÄNGS ÖSTKUSTEN

Vi gör ett nytt besök på skånska ostkusten och ser vad sträcket den här morgonen och förmiddagen har att bjuda. Vi samlas på samåkningsparkeringen i Olseröd (se ovan under 30 september) kl. 07.30 och där bestämmer vi vilket, som är dagens mål! Kontaktperson: Evert Valfridsson

Lördag 20 Oktober HÖSTFÅGLAR PÅ HÅSLÖVS ÄNGAR

Vad kan vi se en höstdag på en av Vattenrikets klassiska fågellokalerna? Kom till parkeringen på Håslövs ängar senast kl. 09.00 så viker vi den här förmiddagen till att försöka hitta svaret tillsammans med Evert Valfridsson. Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Söndag 21 oktober HÖSTSTRÄCKET LÄNGS OSTKUSTEN

Tillsammans med klubbens vice ordförande Jan Linder gör vi ett avslutande besök någonstans på den skånska ostkusten och ser vad fågelsträcken kan ge. Vi samlas vid samåkningsparkeringen i Olseröd kl. 07.30. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Söndag 28 oktober LINNÉRUNDAN

Kom till parkeringen vid naturum Vattenriket senast kl. 10.00 och följ med Evert Valfridsson ut längs Linnérundan och se hur hösten hos oss ser ut bland fåglarna. Ta med kikare och lite förmiddagsfika! Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Studieförbundet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

NOVEMBER

Torsdag 1 nov – söndag 4 nov EXKURSION TILL VADEHAVET

Enorma mängder flyttfåglar tillbringar vinterhalvåret i Vadehavet, kustområdet mot Nordsjön på båda sidor om gränsen mellan Danmark och Tyskland. Är du intresserad att följa med fågelklubben dit och uppleva t.ex. det som danskarna kallar för ”sort sol”, alltså ”svart sol” – d.v.s. de enorma starflockar som kan dra omkring? För information om hur man anmäler sig se anonsen nedan

Anpassa kläder och skodon efter väder och årstid! Ta gärna med fika – vi är ofta ute 3-4 timmar. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: <http://www.spoven.com>

Kontaktpersoner:

Ulrika Tollgren: 0738-08 37 73, ulrika.tollgren@orthanc.se

Evert Valfridsson: 044-32 30 45 el. 070-602 30 45, evert.valfridsson@naturskyddsforeningen.se

Linda Niklasson: 0456-297 90 el. 0709-32 22 52

Vadehavet 1/11 - 4/11

Torsdagen den 1:a november kl.8:00 går resan från naturum till den danska delen av Vadehavet. Detta område räknas som ett av världens viktigaste övervintringsområden och arter som vi räknar med att uppleva i början av november är givetvis mängder av gäss och änder. Men även vadare som kärrensäppor, roskarlar, sandlöpare, kustsnäppor och skärfläckor. Andra tänkbara arter är alkor, skäggsme, berglärka, snösparv, stenfalk och tretåig mås.

Låter det spännande? Häng med!

Vi åker dit i minibussar och kommer att bo i 6-personers stugor på Ribe Camping.

Vi åker hem på söndagsförmiddagen och beräknar att vara hemma senast kl.16:30.

Priset är preliminärt 1 500 kr per person plus matkostnader.

Senast den 20/8 måste jag ha din anmälan!

Ulrika Tollgren

mobil: 0738-08 37 73

epost: ulrika.tollgren@orthanc.se

NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB

Styrelsen

Nils Waldemarsson ordf 0456-281 22
Jan Linder v ordf 044-10 65 44
Anette Strand sek 0706-984 845
Christer Ahlquist kassör 044-21 15 40
Josefin Svensson 0708-22 65 89
Greger Flyckt 044-12 16 99
Linda Niklasson 0456-297 90

Lokal rapportkommitté

Nils Waldemarsson (Sammanställande)
Greger Flyckt, (Rapportmottagare)
Floravägen 13, 291 43 Kristianstad
044-121699, greger.flyckt@utb.kristianstad.se

Linda Niklasson
Göran Arstad
Hans Cronert
Göran Flyckt
Thomas Lindblad
Jan Linder
Patrik Olofsson
Christer Neideman
Ulf Sjölin
Kaj Svahn

Fågelstationskommitté

Greger Flyckt 044-12 16 99
Patrik Olofsson 044-23 52 21
Kaj Svahn 0703-524 969

Programkommitté

Evert Valfridsson (sk) 044-32 30 45
Linda Niklasson 0456-297 90
Ulrika Tollgren 044-914 34

IT-kommitté

Patrick Tollgren Lazarov (sk) 044-914 34
lazarov@orthanc.se
Ulrika Tollgren (ansv. utgiv.) 044-914 34
ulrika.tollgren@orthanc.se
Sven Birkedal 044-24 87 44
Thomas Lindblad 044-35 12 80

SPOVEN-redaktionen

Patrick Tollgren Lazarov(samk.) 044-914 34
Ekbacken 7, 290 37 Arkelstorp
lazarov@orthanc.se
Hans Cronert (ansv. utgivare) 044-22 60 25
hans.cronert@bikab.net
Emil Andersson 044-21 91 01
emilande@gmail.com
Elin Wetterlöf 0708-981 931
elin.wetterlof@tele2.se
Sven Birkedal (bild redaktör) 044-24 87 44
sven.birkedal@telia.com

Representanter SkOF:s Forsknings- och Fågelskyddskommitté

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Trangruppen i Vattenriket

Thomas Lindblad
Patrik Olofsson

Kommunornitolog i Kristianstads kommun

Nils Waldemarsson

Kommunornitolog i Bromöllas kommun

Nils Waldemarsson

Arbetsgrupp grågäsförvaltning

Nils Waldemarsson

Medlemsavgift

Fullbetalande 100:-
Familjemedlem 20:-
Ungdomsmedlem 20:- (upp till 25 år)
Plusgiro 164 24-4

